

Rekopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

KURJER LITEWSKI

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmują się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze ogłoszeń L. i E. Metzki i S-ka, Wielka 26, telefon Nr. 886. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki zawiadomienia w drukarni Józefa Zawadzkiego Suworowska Nr. 3.

WARUNKI PRENUMERATY			
	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.
W WILNIE	8—	4—	2—
Z PRZESYŁKĄ I OCZTOWĄ	10—	5—	2,50—
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—

Zmiana adresu 20 kop. Za odprowadzenie do domu 10 kop. miesięcznie. Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje. Rekopisów — nie zastrzeżonych do swetu — nie przechowuje. Rekopisy bez zastrzeżenia honorarium uważa się za bezpłatne.

WYDAWNICTWA ROK X.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych. REDAKCJA I ADMINISTRACJA prospekt Ś-to Jerski № 28. Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96. Telefon № 129, telefon drukarni № 685. Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p. Redaktorzy przyjmują od godz. 2—3 po połud.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petitowy w tekście, lub jego miejsce 1 rub. Ogłoszenia na 1-iej stronie za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop. Ogłoszenia na 1 str. o pożytek państw. za wiersz pet. lub jego miejsce 1 rb. Reklamy za wiersz petitowy lub jego miejsce 60 kop. Nekrologi za wiersz pet. lub jego miejsce na 1 str. 50 k., po tekście 30 k. Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb. Ogłoszenia z wyjątkiem za wiersz petitowy lub jego miejsce 20 kop. Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najniższe 40 kop. Ogłoszenia w niedzielny numerze o 25 proc. drożej. Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opl. poczt.

Przypominamy Szanownym Prenumeratorom, że czas odnowić przedpłatę na kwartał II na półrocze I na rok 1914.

Sala koncertowa ogrodu Botanicznego, Dyrekcja I. Szumana. Tel. 384. Dziś „Cabaret w Cabarecie” przegląd wypadków na dobie, utw. P. Ajdanowa. Główne role wykona autor. — Futbolista, szofer, pasażer, damy z apollo. Futurysta, handel przemysł, cienie poetów, wunderkind, piosenka rubla. Śmiech bez perzery. Galowy koncert monstr. — 25 NENE programu 25 NENE. — Północ 2-go oddziału o godz. 12½. Cabaret do godz. 5-jej w noy.

Cyrk stołeczny L. TRUZZI. P. Durów jeszcze zostaje na trzy występy! We wtorek 25 marca 2 święteczne przedstawienia. Ostatnio po poł. Początek o godz. 4. Z udz. W. Durowa, który pokaza swoją znaną kolej żelazną z udz. 50 mysz. Jedno dziecko bezpłatnie. Łoża 4 rb. 40 kop. Wieczorem Wielkie przedstawienie w 3-ech częściach. Ostatni występ znan. sat. W. Durowa, który pokaza po raz 1-szy słońską kolysankę Chru-Chru. Po raz 1-szy o przeksi. instykt. wilk skacze przez kozła, osła i Wanke-Wstankę i w. in. Początek o godz. 8½ w. Szczegóły w afisz. i progr.

Sala Miejska. OPERA p. Fiodorowa z udziałem Wileńskiej Orkiestry Symfonicznej. Na zaplanie publiczności O. Kamionski pozostają jeszcze na 2 występy. Jutro 25-go marca dwa przedst. O godz. 8. „Eugenjusz Oniegin” z udz. K. Brun i O. Kamionskiego. Z powodu choroby powoz. wie. „Mazepa” Czajkowskiego. Marja — Brun, Lubow — Władimircz. Cz. 1-sza — Olo testament, 2-ga — Walka z café-chantantem. Cz. 3-ia — Niezwykły koniec. Udział bierze znan. komik B. Borysow i artyści teatru Korsza. Dram. artyst. w 3-ech częściach. „Kaprjusz serca”, z życia zakulisowego. Doskon. wykon. — Przegląd ostatnich wypadków, kronik.

Teatr Familijny R. Sztremera, ul. Wielka 74. Telef. № 16-00. Dziś 25 marca wspaniały obraz z 6-ju dużych części. Początek o godz. 3, 5, 7, 9 i 11 wiecz. z rosyjskiej siostry serji w 3 cz. w insc. bu. Nadzorca moralności (Wróg Café-morysów A. Awierczenko) i chantańców Cz. 1-sza — Olo testament, 2-ga — Walka z café-chantantem. Cz. 3-ia — Niezwykły koniec. Udział bierze znan. komik B. Borysow i artyści teatru Korsza. Dram. artyst. w 3-ech częściach. „Kaprjusz serca”, z życia zakulisowego. Doskon. wykon. — Przegląd ostatnich wypadków, kronik.

KINEMATOGRAF BRONISŁAWA. Dziś wyłącznie tylko u „Bronisława” Sensacyjny obraz w 6-ju dużych częściach SPARTAKUS, wódz gladiatorów, rzymskiej opowieści Ebersa. Obraz wykon. przez włoską firmę „Paspaul” na miejscu w Rzymie. Iście artystyczne arcydzieło. Administracja kinematografu, nabywając ten obraz w wyjątkowo niskiej cenie, pewną była naprzód, że wystawienie jego w zupełności zadowoli publiczność, tłumnie zwiejąc kinemat. Dziennik Pathé (najświeższa kronika). Początek przedstawienia o g. 5, 7, 9 i 11-jej. Wejście do sali otwarte tylko na poczt. przedstawi. Ilość miejsc sprzed. ściśle ogranicz. CENY MIEJSC: Łoża — 3 rb. 40 k., krzesła do 100 k. Fotel — 75 k. I miejsce — 65 k., II — 50 k., III — 40 k. Balkon — 30 k. Uczni. — 25 k. Dzieci — 15 k. tylko na 1 seans. UWAGA: Dziś, w niedzielę, o g. 3-jej, przedstawienie dla młodzieży, według specjalnego programu. Ceny miejsc dla wszystkich po 10 kop.

Kinemat-teatr „LUX” w sali „LUTNIA”, prospekt Ś-to Jerski № 3, telef. 1161. Dnia 22 i 23 marca Koscioł św. Marka, art. zdjęcia z nat. Ręka i serce. WIELE NIEMOŻLIWOŚCI. Wielka komedia z udz. Camillo-de-Rizo. — Oskar wyjeżdża się swiata, komedyczny. Dyrekcja M. Lewin i J. Krubicz. Podczas obr. gra ork. pod zarz. kapelmistrza Stupela. W sobotę i w niedzielę seansy po poł. od godz. 1—5 po zniżonych cenach.

E. POTOPCZYNA W WILNIE 8 występów od Wielkanocy W SALI MIEJSKIEJ. 18025

ZARZĄD WILEŃSKIEGO PRYWATNEGO BANKU HANDLOWEGO ma zaszczyt powiadomić p.p. Akcjonariuszów, że doroczne walne zgromadzenie akcjonariuszów Banku ma się odbyć 27 marca r. b. o godz. 6-jej wieczorem w lokalu Banku.

- Predmioty podlegające obradom:
- 1) Zatwierdzenie sprawozdania za 1913 rok.
  - 2) Zatwierdzenia preliminarza wydatków na 1914 rok.
  - 3) Projektowanie nowych Oddziałów Banku.
  - 4) Kwestja budowy domu dla Homelskiego Oddziału.
  - 5) Wybory członków Rady, Zarządu i Rewizyjnej Komisji.

Kowieńskie Towarzystwo Rolne Wzajemnych Ubezpieczeń oggzystuje od roku 1902. Kapitał zapasowy 196677 rb. Suma ubezpieczeń 12130792 rb. Diwidenda za rok 1913 — 20% od premii. Ubezpiecza nieruchomości, ruchomości inwentarza, krasocencję pośredniczy w ubezpieczeniu od gradobicia w Towarzystwie Wzajemnem „Ceres”. Adres dla zgłoszeń: pocztowy Kowno, W. Sadowa 29, telegraficzny — Kowno, Wzajemne. 10913

CENY NA KOKS

warszawskich zakładów gazowych obniżone od 1 kwietnia r. b. na sezon letni. Odpowiedni czas do zakupu! Redakcja: Lubelskie Biuro Handlowe, T. Kujawski, M. Milewski i Szwentner w Lublinie. 17894

Wszystkim tym, którzy w jakikolwiek sposób wzięli udział w oddaniu ostatniej posługi s. p. Jaxa-Bukowskiemu, składają serdeczne podziękowania Syn, Brat i Siostry.

Prywatna Lecznica chirurgiczna D-ra DEMBOWSKIEGO w Wilnie, Górzysty zaułek. Godz. przyj. chor. 2—4 oprócz niedziel i świąt.

Nad Nową.

Petersburg, 23 marca (5 kwiet.). „Patrioci” tutejsi są oburzeni na Niemców. Snią i marzą, jakby im „utrzeć nosa”. Z Austrią już zaliczili się, podzieliwszy ją bez reszty. Kolej na Prusy. Coż może bardziej zaszczać Prusy, jak przyjaźń polsko-rosyjska? A więc nie byłoby od tego, by tak samo radykalnie rozciąć i ten węzeł gordyjski. O! oni rozumieją, zajedno z p. Hurko, że polaków byle czem nie zadowolili. Dać im język polski w samorządzie, a za lat dziesięć gotowe powstanie. Trzeba im od razu ofiarować autonomię, aby oszaleli z zachwyty, stracili głowę od niespodzianki. Jak tam będzie, niewiadomo, ale że Niemcy wsiekną się, że ich zaleje żółt, to fakty.

Byłem świadkiem rozmowy tej treści w kołach prawicowych, zbliżonych do wyższych sfer cerkiewnych. Słuchałem tego jak bredzenia w malignie — co czując jeden z dziennikarzy zaczął mi upewniać, że wobec stanowiska, zajętego w ostatnich tygodniach przez Niemcy w stosunku do Rosji, kwestja autonomji polskiej jest poruszoną serją. Aby rozwinąć wszelkie moje pod tym względem wątpliwości, rozmówca mój uparcie jął mi proponować zakład, że za lat trzy — cztery polacy dostaną autonomję.

Od zakładu uchyliłem się, oświadczając, że za lat trzy — cztery możemy być na różnych krańcach ziemi, nie mając pewności czy będziemy mogli uczynić zadość zacięgniętemu dziś wzajem zobowiązaniu; wyraziłem jednak zdziwienie, dlaczego organ, w którym proponuję jął mi zakład, pracuje, w nieczem nie ujawnia tych braterskich uczuć do polaków, o jakich tu się mówi. — Nigdy nie występowałem przeciw polakom — upewnił mi p. X. z wyrazem najgłębszego przekonania.

Słowa te tak sprzeczne były z rzeczywistością, że wprost straciłem ochotę zaprzeczać. Co widząc ktoś inny pośpieszył wyjaśnić nieporozumienie. — Wy naturalnie, jako organ Synodu, walczycie z katolikami, a polacy swoje interesy z katolikami wiążą nierozdzielnie. — Ah, tak! z propaganda katolicką zawsze walczymy, ale polaków nie tykamy. Owszem, macie dowód na marjawitach, jak gotowi jesteśmy otworzyć ramiona dla polskiej wiary narodowej. — Nie winszuję wam nianżenia się z marjawitami, bo z tego nie prócz rozczarowania nie będzie. Tak jak wasza wiara narodowa nie sekty, tak prawosławie, nasza wiara narodowa — tylko katolicyzm. — Ach katolicyzm! — z nieniewiścią w głosie wtęził współpracownik pism postępowych. — Ja kiedyś na Rusi prowadziłem dysputy z księżami... O, bo ja byłem blisko sfer

Sposób na schudnięcie. Jeżeli pragniecie pozbyć się zniekształcającej Waszą postać tuszy, zmniejszyć objętość Waszych bioder, brzucha i talji i wreszcie zachować czystość linii Waszej postaci, zażywajcie z całym zaufaniem Jodyrinę D-ra Deschampa (odhgrine du Dr. Deschamp). Jest to jedyny środek przeciwko otyłości, oparty na podstawie ściśle naukowej, nie wywołujący żadnych zaburzeń w ustroju, wypróbowany z zupełnem powodzeniem w szpitalach, zalecany przez wszystkich lekarzy i na zasadzie badań zatwierdzony przez władze lekarskie wszystkich krajów. Stosowanie Jodyriny D-ra Deschampa nie wymaga przestrzegania specjalnej diety. Jodyrinę Dr. Deschamp nabyć można w każdej aptece lub w składzie apteczny. Przy pudełku znajduje się szczegółowy opis ze sposobem użycia w języku polskim. 13378

cerkiewnych i dysputy te nosiły charakter prawie urzędowy. I wyobraź pan, ksiądz wściekał się, bo zawsze go zwalczałem. A jak! Moi znajomi, obywatele polscy (tu wymienił parę nazwisk) pokrywając zapatrywali mnie w argumenty przeciwko księżom. Proszę słuchać. — To będzie groch na ścianę. Jestem tak daleki od dysput religijno-misjonarskich, jak od księżycy. W mojem poczuciu moja wiara narodowa jest wyższa od wszystkich innych, stosunek zaś prawosławia do katolicyzmu w każdym swoim szczególe jest taki, że może tylko utrwać do pocznie, nigdy — zachwiać. — Jakto! a... I tu mój współbiedzielnik spróbował wprost mi zniżyć głos gładem najdosadniejszych argumentów. Ale na mojej twarzy wyczał wyraz takiej apatji i rozpaczliwego znużenia, że naraz urwał, machnął ręką i jak gdyby urażony zawolał: — Tak... widzę, że to istotnie groch na ścianę... Z tego wszystkiego wyluszczyłem można jedno. W pewnych kołach, jakkolwiek dość wpływowych, panuje wielkie rozdzielenie względem polityki niemieckiej i ponieważ rozumieją dobrze, że groźba podziału Austrii w sojuszu z Niemcami, roztrąbiona na całą Europę, jest to tylko idealny odwet za procesy węgierski i lwowski, na który Niemcy zareagowali czarną niedźwiedznością, więc ochelibly wysunął groźbę bardziej realną, już wymierzona przeciw wszystkim Niemcom, a mianowicie przyjaźń polsko-rosyjską.

Tak więc prawicowcy, zamiast straszyć, jak dotąd, polaków, iż oddadzą ich Niemcom, gotują się przerazić Niemców groźbą, że ofiarują polakom autonomję. I nie byłoby od tego, by dać Królestwu naprawdę autonomję. Gotowi są pogodzić się z tem, dotąd okropnem, nieledwie buntowniczym dla nich słowem. Byłe w słowo to weisnąć się dała ta sama treść, jaka tkwi w obecnej rusyfikacji. Byłe właściwie zostało wszystko po staremu. Jak to uczynić — w tem właśnie sek.

Dowiaduje się, że p. Ruchlow wydał nowe prawida przyjmowania studentów praktykantów na koleje, z ograniczeniami dla żydów i polaków. Sądzą, że kwestja autonomji polskiej prawicowcy skierują w tym właśnie kierunku. Słowo „ograniczenie” zastąpią słowem „autonomia”. Tu idzie nie tyle o polaków, co o Niemców. A nuż Niemcy ulegną się samego słowa i zmiekną. Józef Kuczyński.

Z Poznania. Wczoraj toczył się przed drugą poznańską izbą karną, jak instancją apelacyjną proces ponownie wzięty do wiadomości przed sądem. W zakończeniu Salandra zaznaczył, że rząd zamierza reformy militarne

„Tems” przeciwko hr. Wittemu. „Tems” w jednym z ostatnich numerów przestrzegając rząd rosyjski przed powierzeniem pertraktacji w sprawie traktatu handlowego z Niemcami hr. Wittemu, który jest znany ze swej nadmiernej przyjaźni dla Niemiec. Dziennik dowodzi wreszcie, że wyznaczenie do tych ważnych rokowań hr. Wittego byłoby tryumfem Niemiec.

Z Rzymu. (P.). Na ostatnim przedświątecznym posiedzeniu parlamentu Salandra raz jeszcze oświadczył, że stanowisko państwa wymaga zmocnienia uzbrojeń. General Grandi przyjął tękę ministerjum wojny w przedwzięciu, że mu się uda przeprowadzić reformy wojskowe. W zakończeniu Salandra zaznaczył, że rząd zamierza reformy militarne

pomnikiem kilka wieńców z szarfami narodowymi, wskutek czego policja wargnęła za ogrodzenie przed pomnikiem, stojącym na gruncie prywatnym przy kościele św. Marcina, i więciec usunęła. W następstwie wyzywającym swem zachowaniem się i poturbowaniem przygodnych, przeważnie Bogu ducha winnych przechodniów, wywołała zbiegowisko, liczne aresztowania za to, że przed pomnikiem lub wogóle na ulicy stawano. Zakuwała nawet aresztowanych w kajdanki lancuszkowe, które tak silnie skrepowano około rąk, że krwawily. Zajścia te miały miejsce 13 lipca, w niewielkich zresztą rozmiarach. Następnej niedzieli 20 lipca dzięki wyzywającej postawie policji doszło do nowych, liczniejszych zajść. Zwabiona i oburzona brutalnością policji publiczność, całymi tłumami zalała ulice, zwłaszcza, że wychodzono wówczas kościoła św. Marcina. I tu też policja ponownie grasowała ze zdwojoną brutalnością. Pierwszych lepszych z brzegu aresztowano, bito i odprowadzano na policję. Pierwszemu procesowi przed sądem lawincowym nadała prokuratura cechę procesu politycznego, mówiono o celowej, uplanowanej demonstracji i zamiarach wywołania rozruchów przeciwpaństwowych i t. p. Zapadł też znany nadzwyczaj ostry wyrok, skazujący aresztowanych przeważnie przechodniów przypadkowych, rzemieślników i robotników na kary więzienne i pieniężne. Od wyroku tego zaapelowano i wczoraj właśnie rozstrzygała Izba karna proces ponownie.

Tym razem cały nagromadzony materiał wykazał, że o uplanowanej demonstracji politycznej nie było mowy, cały szereg świadków wykazał brutalne i bezwzględne postępowanie policji, tak że w innych warunkach zamieniliby się do dowodów na akt oskarżenia przeciw policji. U nas jednakże prokurator, mimo że zarzut politycznej demonstracji utrzymał nie mógł, zażądał odrzucenia apelacji z wyjątkiem w dwóch wypadkach. W rezultacie po obronie adwokatów polaków dr. Mieczkowski i Żaromski izba zlagodziła wyrok tylko w stosunku do 9 oskarżonych, 18-tu pozostałym nie zmieniając go wcale. Przesłuchano 90 świadków, w tem 25 policjantów. Wszyscy świadkowie cywilni potępiali jaknajostreż postępowanie policji i wymieniali fakty drastyczne. Rezultat procesu z góry przewidywano, jako zbyt zgodny ze „sprawiedliwością pruską”. Natomiast dziś rano kościół św. Marcina, tenże sam niemy świadek zajść pod pomnikiem, dał w swoich murach schronienie podniosłej uroczystości. Oto 36 dzieci berlińskich, którym odmówiono w Berlinie przystąpienia do Stolu Pańskiego i przez policję wygnano z rozporządzenia dominikanów z kościoła św. Pawła — tu naręczenie, w Poznaniu, po uroczystym nabożeństwie otrzymało uroczystą Komunię św. Stosowne kazanie wygłosił ks. Mayer. Podczas, gdy dzieci w bieli i że świecami w dłoni przystępowały do Stolu Pańskiego, zgromadzeni wierni nie mogli opanować wruszenia i kościół rozbrzmiał jednym przecięgłym płaczem i łkaniem. Po nabożeństwie podejmowano dzieci na plebanji. (mg.)

Wiadomości polityczne. „Tems” przeciwko hr. Wittemu. „Tems” w jednym z ostatnich numerów przestrzegając rząd rosyjski przed powierzeniem pertraktacji w sprawie traktatu handlowego z Niemcami hr. Wittemu, który jest znany ze swej nadmiernej przyjaźni dla Niemiec. Dziennik dowodzi wreszcie, że wyznaczenie do tych ważnych rokowań hr. Wittego byłoby tryumfem Niemiec.

Z Rzymu. (P.). Na ostatnim przedświątecznym posiedzeniu parlamentu Salandra raz jeszcze oświadczył, że stanowisko państwa wymaga zmocnienia uzbrojeń. General Grandi przyjął tękę ministerjum wojny w przedwzięciu, że mu się uda przeprowadzić reformy wojskowe. W zakończeniu Salandra zaznaczył, że rząd zamierza reformy militarne

Z Torreonu donoszą, że panują tam po ostatnich walkach straszne stosunki. Na ulicach gromadzą się nieopatrzone zwłoki oraz rannę, nieopatrzone żołnierstwo. Pomiędzy rannymi wleżą się maruderzy, zięcąc się nad nimi bez litości. Stronicy rządu obliczają, że wojska rządowe pod Torreonem straciły 5,500 zabitych, rannych i wziętych do niewoli.

Wiązanka myśli. Zaden naród nie potrafił obęść się bez religji. Najdłuższy jak i najkulturalniejszy czuje potrzebę wiary — potrzebę tak głęboką, tak nierozdzielną od natury ludzkiej, że pomimo najbardziej zaciętych wysiłków jednostek i rządów, pomimo wstrząsających antyreligijnych nagwałtowniejszych, zawsze i wszędzie wraçały ludy do Boga, jako okręt miotany żywiołami do portu wraça.

przeprowadzić bez zaciągnięcia pożyczki zewnętrznej. Posiedzenia parlamentu odroczone zostały do dn. 24 kwietnia (7 maja).

Konflikt Serbji z Anglią. W Serbji istnieje monopol na bulbulkę, papierosy i tytuń. U jednego z kupców znaleziono towary tabacne przemycane z Anglii. Towary te opieczętowane, przybyły jednak konsul angielski pożywał pieczęcie. Władze serbskie przeciwko tej samowoli zaprotestowały i zażądały usunięcia konsula, co podobno ma być uwzględnione.

Z Albanji. W Wiedniu sytuacja albańska budzi wielki niepokój. W sobotę odbyła się w Wiedniu specjalna narada ministrów austriackich. Ministrowie przyjęli do wiadomości oświadczenie hr. Berchtolda, że Grecja otwarcie popiera ruch epirotek. Jakże uchwały powzięto na naradzie dotychczas niewiadomo.

Z Durazzo donoszą, że hr. Wied zwołał w tych dniach naradę nadzwyczajną ministrów w celu rozpatrzenia sytuacji, wywołanej przez ruch epirotów. Po długiej dyskusji książę oświadczył, że osobiście na czele albańczyków wyruszy przeciw epirotom. Rada ministrów postanowiła ogłosić popolite ruszenie.

Rząd włoski postanowił wysłać do Albanji ekspedycję wojskową, która ma współdziałać z wojskami austriackimi w sprawie przeprowadzenia uchwał mocarstw co do Epiru. Ekspedycja ta oddana będzie do dyspozycji międzynarodowej komisji kontrolującej.

(P.). Do Wiednia telegrafują z Durazzo, że żandarmerja albańska walczy musi nie tylko z epirotami, lecz, co gorsza, z oddziałami regularnego wojska greckiego, uzbrojonymi w działa i karabiny maszynowe. To rozchwala powstańców, którzy zapewne mają czynne poparcie wojska greckiego.

Powstanie kurdów. (P.). Do Konstantynopola telegrafują, że kurdywie, którzy zostali po krwawym szturmie Biflis, zostali wyparci przez garnizon miejscowy. Wódz kurdów mulla Selim nie zdążył cofnąć się z miasta, więc ukrył się z przybocznymi w konsulacie rosyjskim. Głównem ogniskiem powstania kurdów jest m. Chissan. Ormiański patriarcha ogłosił list Selima, że kurdywie przyrzekają pełne bezpieczeństwo ormianom. Powstali jedynie przeciwko młodym Turkom.

Z Japonji. (P.). Nowi ministrowie zażądali kredytów na wzmocnienie armji i floty. Ludność wobec nowych człoków rządu przychylnie jest usposobiona, bo nie należą do żadnej partji. Sojusz anglo-japoński będzie utrzymany. Kwestje Mandżurji, Mongolji i konflikt z Ameryką są na drodze do pomyślnego załatwienia. Zmniejszone mają być wydatki wewnętrznych dyktasterji, by można zmniejszyć podatki. Gabinet nowy gorąco zaleca żywcem stosunki pomiędzy prasą a parlamentem.

Z Meksyku. Z Torreonu donoszą, że panują tam po ostatnich walkach straszne stosunki. Na ulicach gromadzą się nieopatrzone zwłoki oraz rannę, nieopatrzone żołnierstwo. Pomiędzy rannymi wleżą się maruderzy, zięcąc się nad nimi bez litości. Stronicy rządu obliczają, że wojska rządowe pod Torreonem straciły 5,500 zabitych, rannych i wziętych do niewoli.

Wiązanka myśli. Zaden naród nie potrafił obęść się bez religji. Najdłuższy jak i najkulturalniejszy czuje potrzebę wiary — potrzebę tak głęboką, tak nierozdzielną od natury ludzkiej, że pomimo najbardziej zaciętych wysiłków jednostek i rządów, pomimo wstrząsających antyreligijnych nagwałtowniejszych, zawsze i wszędzie wraçały ludy do Boga, jako okręt miotany żywiołami do portu wraça.

Trzy są fałszywe bożki, odrywające ludzi dzisiejszych od poznania jedynego prawdziwego Boga: bóg-ciało, bóg-rozum, bóg-złoto.

Jednostka, która rozpoznaniem zmysłów zabiła w sobie poczucie Boga, wpada szybko w stan zwierzchności, przbudzając wstręt i przeświadczenie o głębokim upadku nawet w niej samej.

Stąd wiemy, iż człowiek jest istotą z założenia stworzoną dla szlachetnych i czystych porывów, dążności, czynów.

Jednostka, w której ubóstwianiem własnej potęgi myśli zabiło poczucie o Bogu, dochodzi powoli do potwornych wyników, do szaleństw i zbrodni, rzymskie czasy wskrzeszających na mniejszą lub większą skalę. Stąd wiemy, że dusza ludzka, aczkolwiek królewsko obdarzona, bez Boga od zepsucia ostrzeżenie się nie jest w stanie, tak jak najbardziej przezrocza woda czarna się staje, gdy słodkie przestanie w niej się odbijać.

Jednostka, u której zapatrzenie się w mamotę zabiło wiarę widzenia Boga w dziełach jego, staje się niemienniście chorobą swego społeczeństwa, chorobą niszczącą, wytwarzającą nakoło siebie nędzę, zastój i zawiść, jako gangrena wrzody wywołuje. Stąd wiemy, iż wszystko dla człowieka, ale człowiek dla Boga.

Ani medzecz, ani prostaczek istnieniu Boga nie zaprzeczy. Myśl czysta i serce czyste zarówno do Boga prowadzą.

II.

Religia w istotnym znaczeniu wyrazu oznacza łącznik — łącznik między duszą a Twórcą, na którego obraz i podobieństwo ucieczona jest.

Religia w szerokim znaczeniu jest wolaniem ducha o światło, tęsknotą za prawdą wiekującą, pragnieniem miłości czystej, która podnosi, odradza i zbawia.

Prawdziwa religia, czyli dążenie ku Bogu, nie może być inna jak światła, mądra i miłosierna.

Bywa wszelako ciemna, ciasna i fanatyczna; po tych trzech cechach poznajemy, iż jest fałszywa.

Religia fałszywa jest grzechem przeciwko duchowi. Między nią a religią prawdziwą niema więcej podobieństwo, niż między pożarem niszczącym a ożywczym słońcem.

Dużo ludzi wzięło blaski pożaru za zorzę świtania, a gdy blask swój poznali, zaczęli niekiedy przed słońcem, upatrząc w niem lunę pogorzelską. Biegając po drogach i ścieżkach, przez wieś i miasta, wolali głosem wielkim i tłumy pościągali za sobą ku podziomom i nizinom.

Ze się dzieje z ludzkością, bowiem bez życiowych promieni i kwiatów ciężkiej się życiem nie potrafi.

Leć Stworzyciel człowieka i kwiatka patrzy cierpliwie na omyłki rozumu snów ludzkich — i czeka.

III.

Kościół filarem jest religii. Opowieść o śnie młodego patriarchy, niekającego z oczyszczoną ziemi wskutek winy własnej, wspaniałym jest symbolem.

Drabina Jakóbowa była, jest i wiecznie będzie wyobrażeniem Kościoła. Drabina owa w dziełach świata nie jeden raz się zachwiała, bo trzymająca jest słoniem dłońmi, ale aniłowemu u-pas jej nie dadzą. Bówiem dzieło Boże za jej pośrednictwem sprawowane jest.

Kościół słusnie powszechnym zowiemy: wszystkie dusze czystych chęci dzieł jego są.

Niema sierot wśród was, o ludzie dobrej woli.

Inpol.

Zjazd rejonowy.

W sekcji handlowo-przemysłowej.

Sekcja handlowo - przemysłowa uchwaliła rezolucję w sprawie przemysłu białostkowskiego. Dla utrzymania tego przemysłu na należytych poziomie sekcja uważa za niezbędne utworzenie przy jednym z wyższych zakładów naukowych katedry chemii, zastosowanej do interesów przemysłu białostkowskiego oraz wydziału specjalnego przy wileńskiej szkole chemiczno-technicznej oraz otwarcie szkół dla majstrów.

W sekcji hodowlanej.

Sekcja hodowlana i przedk psujących się produktów po wysłuchaniu referatu p. M. Orłowa, powzięła rezolucję treści następującej:

Niezbędem jest rozpoczęcie w najbliższej przyszłości badań warunków, w jakich się odbywa produkcja, przechowywanie, przewóz, wywóz i zbyt przedk psujących się artykułów spożywczych. Należy wyjaśnić przyczyny, powstrzymujące w kraju rozwój produkcji tych artykułów i przedsięwziąć środki dla ułatwienia rozwoju produkcji i wywozu. Dla przedsięwzięcia skutków w tym względzie pożądanem jest powołanie w kraju organizacji, która by się zajęła opracowaniem odnośnych projektów.

Na te referatu p. M. Jalowickiego w sprawie wywozu masła uchwalono rezolucję, która się domaga:

Popierania rozwoju masłarni, organizowania ich na zasadach kooperacji, a to drogą otwarcia kredytu przez bank państwa i inne instytucje kredytowe. Ulepszenia warunków przewozu nabiału drogą wprowadzenia wagonów chłodni przy pociągach osobowych. Urządzenia przy stacjach węzłowych składów chłodni. Zmniejszenia taryfy kolejowej co najmniej o połowę.

W sekcji handlu zbożowego.

Po wysłuchaniu szeregu referatów i komunikatów, między innymi p. Deniśowa, Porowskiego i E. Meysztowicza sekcja powzięła kilka rezolucji o produkcji spirytusu, krochmalu i suszonych kartofli.

Sekcja wyraziła szereg życzeń co do rozwoju produkcji spirytusu. Między innymi sekcja uważa za konieczne pozostawienie premjum za wywóz spirytusu i stosowanie tego artykułu w technice.

Co do krochmalu sekcja uważa, że dla rozwoju tego rodzaju produkcji należy podnieść cło na makę kartoflaną, przywożoną z zagranicy do Finlandii oraz należy domagać się, ażeby Niemcy stosowali do przewożonej przez to państwo do innych państw maki kartoflanej takie taryfy kolejowe, jakie stosują dla swojej maki.

Na te referatu p. E. Meysztowicza o produkcji i wywozie zboża rezolucja sekcji domaga się: Obniżenia niemieckiego cła wwozowego na zboże do stawek z r. 1894. Wprowadzenia w Rosji i Finlandii cła wwozowego na wszelkie zboże, oclone w Niemczech i w wysokości stawek niemieckich. Skasowania w Niemczech premjum za wywóz zboża. Jeśli zaś osiągnąć tego się nie uda, to dla poparcia wywozu rosyjskiego, zwłaszcza do państw skandynawskich, należałoby wprowadzić za przykładem Niemiec także premjum w Rosji.

Na te referatu p. Wilpiszewskiego „O wywozie i wwozie nasion czerwonej konicznej“ rezolucja sekcji brzmi: „Niezbędem jest wzbronienie wwozu do Rosji złego gatunku i fałszywych nasion konicznej pochodzenia europejskiego i amerykańskiego. To też należy wprowadzić kontrolę jakości i pochodzenia wwożonych nasion. Sekcja wyraża życzenie, ażeby rosyjska izba eksportowa niezwłocznie zajęła się szczegółowym opracowaniem tej ważnej sprawy.“

Na te referatu p. A. Bohdanowicza i W. Sławńskiego o suszarniach zbożowych przyjęto rezolucję tej treści: „Dla uregulowania handlu zbożowego w naszym kraju i pozbycia się drogiego pośrednika, niezbędnem jest, ażeby rząd wprowadził w kraju sieci elewatorów zbożowych. Jest bardzo pożądanem, ażeby intendenta zakupowała dla wojska w kraju kwaterującą zboże miejscowe i sprowadzała je z dalszych gubernij tylko w razie braku w kraju. Tymczasem intendenta, jak to widać z odpowiedzi na zgłoszenie się wileńskiego Towarzystwa rolniczego, wyraźnie dla niezrozumiałych powodów unika stosunków z producentami i organizacjami miejscowymi.“

Do rezolucji została dołączona kopia rzeczonej odpowiedzi odmownej. Odczytane na posiedzeniu sekcji motywy odpowiedzi odmownej wywołały ironiczny śmiech uczestników posiedzenia.

W sekcji leśnej.

Na onegdajszym posiedzeniu sekcji leśnej pod przewodnictwem p. A. Bohdanowicza byli obecni między innymi p. Laszkarew, członek Rady państwa i p. Święciński, poseł do Dumy.

Sekcja powzięła rezolucję treści następującej: Wobec tego, że różnica między clem na drzewo okrągłe (kłocę) i obrobione nie odpowiada różnicy wartości wywożonego drzewa i materiałów leśnych powstrzymując rozwój obrabiającego przemysłu leśnego naszego kraju, zjazd uważa, że przy zawieraniu nowych traktatów rząd powinien dążyć do tego, ażeby wskazana różnica doprowadzić do minimum, unikając wszakże podwyższenia cła na kłocę. Oprócz tego zjazd wyraził życzenie, ażeby cła były opracowane przez wileński oddział Izby Eksportowej przy udziale związku przemysłowców leśnych i komitetu leśnego wileńskiego Tow. rolniczego.

Na te referatu przedstawiciela z Witebska, p. Szalomona, sekcja wyraziła życzenia: 1) o ureczywieniu projektu kanału Rysko-Chersońskiego; 2) o przyspieszeniu robót regulacyjnych na Dźwinie i Prypeci i na ich do-rzeczach; 3) o urządzeniu sieci telefonicznej wzdłuż brzegów Dźwiny, od początku jej aż do Rygi.

W podsekcji kooperacyjnej i drobnego przemysłu.

Po wysłuchaniu referatu p. M. Romera o warunkach w jakich się odbywa u nas ruch kooperacyjny, podsekcja orzekła, że dla rozwoju tego ruchu należy ułatwić warunki zwolnienia terytorjalnych zjazdów kooperatyistów, utworzenia związków kooperaty, oraz nadanie swobody posługiwania się temi językami i gwarami, które kooperatywy poszczególne uważają będą dla siebie za najodpowiedniejsze.

Na te referatu p. Makowieckiej, p. Wasłowa, p. Dowgirda i p. Januszewskiego w sprawie drobnego przemysłu, podsekcja orzekła: „Dla prawidłowej organizacji wywozu wyrobów drobnego przemysłu za granicę, względnie do Niemiec, uważa się za niezbędne:

1) organizacja drobnego przemysłu na zasadach kooperacji; 2) swoboda działalności organizacji miejscowych; 3) materialne poparcie organizacji społecznych ze strony rządu; 4) obniżenie cła na przywożone z zagranicy maszyny, któreimi posługuje się drobny przemysł; 5) popieranie wywozu wyrobów drobnego przemysłu tylko w formie wytworzonej; 6) wyszukanie zewnętrznych rynków zbytu, np. w Niemczech, urządzenie składów w centralnych punktach Europy; 7) wprowadzenie taryf ulgowych dla przewozu wyrobów drobnego przemysłu, materiałów i maszyn odpowiednich; 8) ułatwienie zatrudnionym w drobnym przemysłu podróży zagranicę; 9) wydawa-

nie wytwórcom pożyczek pod zastaw wyrobów.

Otwarcie oddziału Izby Eksportowej. Onegdaj w sali klubu Kupieckiego odbyła się inauguracja otwartego w Wilnie dla kraju naszego oddziału rosyjskiej Izby Eksportowej.

Przewodniczącą, p. Denisow, na wstępie uzasadniła potrzebę filii. P. Kończca streścił program najbliższych prac otwierającej się filii Izby, zaznaczając między innymi, że instytucja ta ma donieść znaczenie w sprawie zsoł-daryzowania się całej ludności kraju na tle postępu ekonomicznego.

Następnie obradowano nad instrukcją działalności nowej instytucji. Po wyczerpaniu debat, ustalono organizację filii i wybrano czasowe biuro organizacyjne, do którego weszli pp.: P. Kończca (prezes), E. Meysztowicz, Krassowski, Sobolew, A. Gordon, Syrkis, Aronowski, Gutowski (z gub. grodzieńskiej), Gorbaczewski (z Kowna) i Samojlenko (z Mińska).

Zamknięcie zjazdu.

Wczoraj o godz. 8 wieczorem odbyło się trzecie i ostatnie ogólne posiedzenie zjazdu. Po odczytaniu wszystkich rezolucji, uchwalonych przez sekcje i przez poprzednie ogólne posiedzenia, mowę pogrzebną pierwszy wygłosił p. Denisow, podnosząc zasługi wszystkich uczestników, a w pierwszym rzędzie prezesa komitetu organizacyjnego, p. Kończy.

Na dowód uznania użyteczności pracy p. Kończy zebranie nagrodziło go rzeszystemi oklaskami. Potem p. Kończca wygłosił przemowę, w której podkreślił poświęcenie się dla dobra ogólnego p. Deniśowa. P. Deniśowa w podziękowanie burzą oklasków.

Do protokołu zapisano również podziękowanie Zarządowi miejskiemu, radom gospodarczym klubów Szlacheckiego i Kupieckiego za gościnne przyjęcie zjazdu.

Wielki Post.

Śnieg ledwie pruszy, wichur dmie, Igra na lasu strunach, Co stoi czarny — jak w półśnie... Dłuższe, jasnieszje coraz dnie W zachodu krwawych łunach.

Na białych polach wzory smug Ciemnych już odwrócił kraje, Z rozmiokłej płachty błotnych dróg Kamienny, siewy sterczy próg, A wokół taje — taje.

Zwija się chmurek białych pęk, Gdzie lazur błyska czysty... Szara tęsknota — błady lek Ścisła mi serce... to nie dźwięk, To wichur dzikie świsły...

Przedemną drogą, kilka staj... Ja idę wciąż wtrywałę Przez ciuchy, szary, smutny kraj... Kościółek tam, gdzie lasu skraj, A brzmią w nim „Gorzkie Zale“.

Brzmia „Gorzkie Zale“... W myśli dnie Przeszło zawodzi płaczem... Wszystko minęło, jak we śnie... Do oż wspominać!... Myśl się rwie, Wstecz się ogląda... Za czem?

Z tych smętnych „Gorzkie Zali“ nut Pokutnym telnie poipiłem... U mdrzejących stoję wrót Kościółka... Wiosny wróci end Nad krajem — miastem — siódom... Bożymir.

Jubileusz pracy.

W miesiącu bieżącym upływa 25-letni jubileusz pracy zawodowej p. Ludwika Ostrejki, niestrudzonego pracownika na niwie społeczno-filantropijnej w naszym mieście. Jubileusz ten wiąże się ściśle z 20-letniem pracy społecznej. Osiały bowiem na stałe w naszym mieście ziemianin z pow. wileńskiego p. Ostrejko nie zamknął się w kole obowiązków zawodu.

Na stanowisku odpowiedzialnym subhastatora miejskiego i administratora miejskiej sali licytacyjnej oddał już w pierwszym roku pracy miastu i ludności wielkie usługi robotniczej organizowaną grupę, która zawiadnęła bezpośrednio licytacjami. System ten był wielce szkodliwy zarówno dla interesów właścicieli zastawionych w lombardach wileńskich przedmiotów, jak i ludności kupującej.

Fakt godny zaznaczenia, że w ciągu 25-letniego urzędowania p. L. Ostrejki (16 lat z wyboru a 9 z nominacji) nie wpłynęła ani jedna skarga na jego postępowanie do Zarządu miejskiego. Uczynny i uprzejmy dla każdego zdobył ogólne uznanie, szacunek i sympatję wszystkich warstw społecznych.

Jak słyszeliśmy jubilat opuszcza dotychczasowe stanowisko, co pozwoli mu pracować intensywniej w umiłowanych instytucjach filantropijnych.

Pracę społeczną rozpoczął wówczas, gdy o stowarzyszeniach polskich nie mogło być mowy, a gdy ożywiło się tętno życia polskiego w naszym mieście, brał gorący udział we wszystkich poczynaniach społecznych, niosąc pracę i grosz ofiarny.

Początkowo najenergiczniej pracuje w Miejskiem Kuratorjum nad biednymi, skąd po 17 latach pracy po śmierci s. p. J. Montwilli przetrząca się na inne pole działania. P. Ostrejko przyczynia się do gruntownej restauracji murów po-Franciszkańskich, dających schronienie tyłu instytucjom filantropijnym. Jako nieodstępny towarzyszy pracy s. p. Józefa Montwilli w 1904 r. bierze udział w powołaniu do życia stow. sług św. Zyt, którego czynnym opiekunem jest po dzień dzisiejszy. W 1905 r. należy

do inicjatorów i założycieli „Lutni“ wileńskiej. W r. 1906 za staraniem jego oddana zostaje na użytek wierzynych kapitała po-Franciszkańska. W tymże roku bez udziału miast, po części ze składek publicznych, a po części w własnych środkach odnawia cały front murów po-Franciszkańskich, odsłaniając zniszczony przez czas i wypadki fresk. W 1906 r. przyczynia się również do powstania przytulku dla pielgrzymów kalwaryjskich w murach po-Franciszkańskich. W 1908 r. bierze czynny udział w urządzeniu wystawy „Dziecko“ w Wilnie. W roku następnym pomaga s. p. J. Montwilli w organizacji wystawy „Urządzeń mieszkań“ i jest inicjatorem powstania stowarzyszenia tejże nazwy. Prócz tego widziimy p. Ostrejko czynnego w szeregu innych stowarzyszeń. W Towarzystwie Opieki nad dziećmi jest kierownikiem jednej z sekcji, w „Lutni“ pracuje jako członek komitetu. Nie odmawia udziału w żadnym przedsięwzięciu społecznym lub filantropijnym.

Księga życia jubilata nie jest jeszcze zamknięta. Nie nadeszła również chwila ścisłego obrachunku działalności społecznej, ale zasługi jego są już tak znaczne, że ocenić je i uznać uważamy za nasz obowiązek.

Na tem miejscu wyrażamy Szanownemu Jubilatowi gorące życzenia dalszej owocnej pracy na użytek i dobro ogółu.

Z sali odczytowej.

Lucjan Rydel: Czasy i Ludzie Odrodzenia na dworze Wawelskim. Wiek najbardziej umiłowany przez każdą duszę polską, wiek blasku i potęgi ojczyzny naszej, był przedmiotem odczytu niedzielnego Lucjana Rydla. Ten, co literaturze dramatycznej dał wspaniałą „Trylogię“ Zygmunta, nie mógł mówić, jak erudyta zimno, chłodno, bez ognia wewnętrzznego. Wiedziarno o tem i teatr polski wypełnił się doświadczeniem publicznością.

W ciągu trzech godzin rozsunął przed nami prelegent niesłychane bogactwo treści przedmiotów, popartej osobistymi doświadczeniami. A tylko głęboka znajomość danego przedmiotu i jego ioczenie dane może taką swobodę i jasność myśli i zarazem taką doskonałą strukturę budowy odczytu. Zdawało się, że słuchamy rozdziału najpiękniejszej powieści. Wrażenie to potęgował sposób mówienia: przystępny, prosty a zarazem bardzo subtelny, gdzie słowa padają celowo i sugerują daną myśl lub obraz jednym określeniem, jednym krótkim zdaniem. Po między publicznością a prelegentem nawiązał się szybko kontakt i słuchacze bez znużenia i wyczerpania opuścili audytorjum. Treść odczytu w głównych skrótach przedstawia się następująco:

Kończył się wiek piętnasty. Jako słupy graniczne pomiędzy średniowieczem a renesansem stanęli Długos (historia), Wit Stwos (szluka) i Kopernik (nauka). Szluka, odradzając się w Wioszech, stała niwczym czołem do Polski. W sary wygotk Wawelskiego dworu wstępowano nowe życie i przekształcało je według najpiękniejszych wzorów italskich. Powstają endowne, lekkie, renesansowe arkady, okalające dworzysze królewskie. Zygmunt Stary przed przybyciem Bony stwarza kwiat renesansu — kaplicę Zygmuntowską, jakiej niema równej z tej strony Alp, a nie wiele znajduje się po tamtej. Król chętnie wita nowe życie, wlebia na je, a równocześnie pozostaje wierny najpiękniejszemu tradycjom domu Jagiellonów, które cechuje ten silny charakter. W duszy jego zalamywały się harmonijnie promienie idących nowych czasów i tych wieków, w których rosla i grunowała się potęga Jagiellonów — zamekce pojęć w ramieniu nowego drzewa myśli, gdy przesiąkły się granice dobra i zła, król stał stanowcze, granitowe dect lub delect — godzi się lub nie godzi i ręką pewną sterował nawa państwową. Zygmunt miał rok 52-gi, gdy do Polski przybyła 20-letnia endnej urody i niepospolitej inteligencji Bona. Wniola z sobą nietylko atmosferę renesansu, ale rozumienie wartości pieniądza i absolutyzm w rządzeniu — cechy wysoko cenione na dworze niedawno jeszcze kondotierskim Sforzów. Energična, bystra i niepospolita umysłem wkrótce stała się rządczynią państwa i opanowała gasnąca wolę starca króla. Do patriarchalnych zwyczajów, do czystej atmosfery dworu Wawelskiego wniosła nieznaną tu dawniej korupcję, nie ofajając się nawet przed simonją (biskup krakowski Gamrat Zabrzycki). Danyim dynamizm stał podniósł swo znaczenie w narodzie i potrafił wymóżyć na senacie, iż 10-letniemu Zygmuntowi zapewniona tron. Wlebowanie Zygmunt odebrał staranie. Odnaczał się zamiłowanie do języków i studiów przyrodniczo-matematycznych. Znając doskonale język włoski, niemiecki, łaciński i dość do-brze francuski wniósł ponad inne nowe polską i wprowadził język polski do urzędów na miejsce niepodzielnej dotychczas łaciny. Zniechęcił się narzucać mu przez Bona celowo, nie omniwała charakteru Zygmunta. Gdy potrzeba wymagała, umiał wykazać się i niezłomność charakteru. Postać Zygmunta Augusta stała przed nami tragiczną piekną i smutną, a tak bliska i zrozumiała duszom nowoczesnym.

Pierwszą z nich była Halszka, nie zdołala opanować silnie serca Zygmunta. Bona czyniła wszystko, aby ją upokorzyć i odepchnąć od syna. Serdecznym stosunek staje się na Litwie, dokąd zjeżdża Zygmunt August, jako wódzkrządca. Są mimo to dowody, że młody król kochał pierwszą żonę. Wizerunek jej stał w dalszym życiu obok Barbary i porządkiem kazal „między memi ukochanymi dwoma żonami Halszką i Barbarą“.

Złote wiezy drugiego małżeństwa paliły ogniem nadludzkiego bólu. Jedno pasmo ciemności. Tajemne posłubienie Barbary. Niechęt pełna gorczy staro-ojca. Bolesny szarpiący sejm piotrkowski. Walki o Barbarę z matką. Nieszczęsne przeszerzenie w Dubnickach radziwiłowskich Barbary i poronienie przez nią syna — naklezi ostatniego z Jagiellonów. Choroba straszna — rak. Śmierć.

A potem jeszcze tragiczniejsze trzęsienie małżeństwo i straszna walka z sumieniem. Mógł Zygmunt August uży-

skąd rozwód za cenę oderwania się od Rzymu. Nie uczynił. bo delect — nie godzi się.

Spożyłszy bólem, wznosił się na wyżyny wieków i nie mogąc dać dzie-dzica Koronnie, która zaczęła Litwę i Polskę, stworzył Unję Lubelską.

F. Hr.

Informacje i pogłoski.

Nowe ograniczenia.

Ministerjum dróg i komunikacji opracowało nowe przepisy o przyjmowaniu na kolejach — studentów-praktykantów. Nowe przepisy, jak donosi „Wieczernie Wremia“, ograniczają przyjmowanie na praktykę studentów polaków i żydów.

Widowiska teatralne w czasie Wielkiego Postu.

Metropolita moskiewski Makarjusz, wystąpił z wnioskiem zabronienia widowisk teatralnych w ciągu całego postu Wielkiego. „Birr, Wied.“ donoszą, że wystąpienie metropolity powitano w Petersburgu z uznaniem, a obecny post będzie prawdopodobnie ostatni, w czasie którego odbywają się widowiska. Równocześnie wzeszał akcję w tym kierunku Rasputin.

Kalendarzyk. Dziś, we wtorek — Zwiastowanie N. M. P.; według nowego stylu — św. Epifanusa B. M. Jutro — św. Ludgera B. W.; według nowego stylu — św. Dionizego B. W. Pojutrze — św. Jana Damasc; według nowego stylu — św. Marji Kl.

Temperatura. O godz. 1 w nocy termometr Reaum. wskazywał +2.

ODCZYTY I WYDAWNICTWA.

Drugi odczyt Lucjana Rydla. Dziś w gmachu Teatru Polskiego odbędzie się drugi odczyt Lucjana Rydla, zorganizowany staraniem „Lutni“ wileńskiej.

Znakomity poeta polski oraz doskonały mówca za temat drugiego odczytu obrał: „Rodowód Imci Pana Zagłoby“.

W interesującym swem przemówieniu Rydel scharakteryzuje typ Zagłoby — tego popularnego rycerza oraz porusza typy pokrewne w komediach Plautowskich. Komedia Plauta w średnio-wiecznych uniwersytetach. Włoska komedia de'art. Capitan Spavento. Przed-szekspirowski teatr angielski. John Bousset. Sceny niemieckie. John Falstaff. Najwspanialsza kreacja komi-czna w literaturze europejskiej. Charakterystyka Falstaffa. Papkin jako przedstawiciel starożytnego rodzaju samochwałów w komedii Fredy. Genealogia Pana Zagłoby.

Powodzenie, jakim się cieszył pierwszy odczyt Rydla, każe przypuszczać, że i w dniu dzisiejszym publiczność wileńska doświadczenie wypelni salę teatralną.

Kasa czynna jest dziś 12—3 w kancelarji „Lutni“, wieczorem zaś od godz. 4 w gmachu teatru. Członkowie „Lutni“ korzystają z ustępstwa 30 proc. od ceny biletów. Początek o godz. 8 m. 30 wiecz.

STOWARZYSZENIA.

W Towarzystwie pożyczkowo-oszczędnościowym, w niedzielę odbyło się doroczne zgromadzenie członków wileńskiego Towarzystwa pożyczkowo-oszczędnościowego. Z 1095 członków na zebranie stawilo się 114 osób.

Z odczytanego i zatwierdzonego sprawozdania dowiadujemy się, iż obięty kasowy w roku sprawozdawczym wyniósł 1,673,064 rb.

Czysty zysk 4,180 rb. 64 kop. podzielono w sposób następujący: 2391 rb. przelano do kapitału zapasowego, 174 rb. 89 kop. do funduszu na cele ogólne — pożyczeczne i 1614 rb. 15 kop. t. j. 3 proc. postanowiono wydać członkom jako dywidende.

Preliminarz wydatków na r. 1914 zebranie uchwalilo w wysokości 11,385 rb.

Propozycja zarządu, ażeby mu nadano prawo głosu decydującego na wspólnych z radą Towarzystwa posiedzeniach w sprawach otwarcia kredytu członkom, spowodowała przykre zajście. Zarząd uważał, że uprawnienie go do głosu, nie obniżając powagi rady, jednocześnie byłoby użytecznym dla korzystających z kredytu członków, gdyż zarząd lepiej zna swoich dłużników. Członkowie rady dopatrzili się w tej propozycji obraby, podali się do dymisji i opuścili salę. Zebranie następcie orzekło, że ani w propozycji zarządu ani też w formie uzasadnienia takiejw niema bynajmniej istoty obraby, to też postanowilo prosić radę, ażeby dymisję cofnęła.

W końcu odbyły się wybory z powodu upłynięcia kadencji kilku osób. Do rady wybrano ponownie pp.: K. Stefanowskiego i K. Miśkiewicza, do zarządu — ponownie p. Skarżyńskiego i do komisji rewizyjnej pp.: S. Nizioloskiego, M. Halickiego i O. Steckiewicza.

Z Towarzystwa współdzielczego (Nowa 2). Dziś o godz. 7 wiecz., w sali murów po-Franciszkańskich odbędzie się ogólne doroczne zgromadzenie członków Wileńskiego Tow. Współdzielczego.

Wejście do sali za okazaniem kwitów lub książeczek członkowskich.

W komisji gub. do spraw związków i stowarzyszeń w sobotę ubiegłą, zatwierdzono między innymi Tow. wspierania niezamożnych uczennic gimnazjum Cesarzowej Marji i in. parę; natomiast zamknięto, jako nie funkcjonujące stowarzyszenia: Kółko rolnicze w Użegocinie i Wil. klub sportowy oraz odmówiono rejestracji Kasy pomocy

przemysłowców leśnych na Litwie i Białejrusi.

SPRAWY MIEJSKIE.

Nowe teatr miejski. Ministerjum zatwierdziło starania miasta o zezwolenie na załączenie pożyczki uzupełniającej w wysokości nominalnie 463 tys. rb. na budowę gmachu teatralnego na placu Lukiskim.

Poprzednio na ten cel uzyskano pozwolenie na załączenie pożyczki na 150 tysięcy. Teatr więc miejski, który będzie oddany do użytku trupy rosyjskiej, ma kosztować mieszkańców miasta 613 tys. rb.

S A D Y.

Sprawa o „Hematogen“. Sąd okręgowy ukończył rozpatrywanie sprawy o fałszerstwo w Wilnie znanego specyfiku — „Hematogenu“. Sędziowie przysięgli uznali winnymi fałszerstwa A. Minikisa, Ch. Laskowa, M. Segala i A. Tannebauma, na podstawie czego sąd skazał Minikisa na półtora roku rot aresztanckich, zaś Laskowa na 5 m., a Segala i Tannebauma na 4 m. więzienia.

Dość tu należy, że skazany M. Segal, drobny kupiec z Kijowa nie ma nic wspólnego z przedstawicielami znanej firmy handlu towarów aptecznych Segallów.

R O Z N E.

Wystawa fotograficzna. W mieście naszym ma być urządzona wystawa fotografii od 1 sierpnia do 1 września r. b. Na urządzenie wystawy otrzymano pozwolenie wileński Klub kolejo-wy i już wybrał odpowiedni komitet.

Wystawa zapowiadana będzie uroczem 75-lecia, które upłynęło od dokonania znakomitego wynalazku przez uczonego francuskiego Louisa Daguerre'a.

O koronę Witolda. Słynny śród litwów uczoney dr. Basanowicz, do-wiedziawszy się od p. Donata Malinowskiego o przywłaszczeniu przez ks. pralata Kurczewskiego i dr. Władysława Zahorskiego znalezionej przez nich w grobie Witolda w katedrze wileńskiej korony, popędził z odpowiedniemi „doniesieniami“ do prokuratury. Jak słyszeliśmy, śledztwo urzędowe w tej sprawie już się rozpoczęło.

Jak wiadomo, wielki książę Witold całe życie o koronie marzył i jej po-żądał, nigdy się jej jednak nie doczekał, korona więc Witolda jest zwiastującym zupełnie analogicznem z żelaznym wilkim, o którym ongi śmiał Gedymin i który, jak wiadomo, został w r. z. odkopany na Górze Zamkowej.

Odkopanie to nastąpiło w d. 1 kwietnia, czyli na „prima aprilis“. P. Basanowicz w tym roku daty tej nie doczekał, tak mu widać na pospiechu zależało.

Charakterystyczne zajście. Byliśmy w sobotę świadkami przykrego, ale na obecne czasy nader charakterystycznego zajścia. Na korytarzach cyrku były tłumy, niepodobna było przedrzeć się przez nie bez mimowolnych potraczeń. Większość bodaj robiła to bez żadnej ceremonji, byli jednak ludzie grzeczni, którzy potraconych przeproszali. I oto jeden z tych grzecznych właśnie, jakiś młodzieniec w mundurku, został brutalnie zwymyślany. Okazało się, że przeprośny wypowiedziane były... w języku polskim.

Nowe przedsiębiorstwo polskie. Dzisiaj o godz. 9 rano ks. proboszcz Jan Kretowicz odprawi

pochozi ze wsi i zostal podzucenym przez rodzinę, której był ciężarzem. — Epilog tragedji. W roku ubiegłym 26-letnia Frejda Genikowa została obłana przez swoją rywalkę Awsonem siarczanym. Skutki żelazny były straszne: palący płyn pozabawił G. oka, części nosa, popsuł całą skórę twarzy. Sprzykrzywszy już sobie życie, G. postanowiła pozbawić się go i w niedziele popelnila zamach samobójczy, usiłując powiesić się, lecz została zanurzona przez sąsiadów (ul. Żydowska Nr. 7) i zdjęta ze sznura ze słobami oznakami życia. Zawezwane pogotowie odtarowało ją jednak.

— **Domowa kradzież.** Zamieszkały w d. Nr. 26 przy żużli Piranonek Michał Kurpis, cierpiący na kaszel, Troklska żona, chcąc ulżyć swemu mężowi, spręparowała mu lekarstwo: nałata do szklanki z herbatą sporo terpentyny i dała to wypić cierpiącemu. Wnet nastąpiły objawy otrucia. Przybyły lekarz Pogotowia udzielił choremu antydotum.

— **Zęba.** Dnia 23 marca zamieszkała w hotelu „Bristol” Zofja Bacer, idąc z hotelu na dworzec kolejowy zgubiła torebkę ręczną, w której się znajdowała broszka z brylantami, wartości 600 rb. i złoty łańcuszek, medalionem ozdobionym również brylantami, wartości 400 rb.

— **Pogotowie ratunkowe** w dniu onegdajszym było czynne w 11 wypadkach, w dniu wczorajszym zaś w 21, z tego 4 wyjazdów na miasto i 17 opatrunków na stacji Pogotowia.

— **Przyjechali do Wilna:** (Hotel St. Georges): ob. Michał hr. Zabiełło, ob. Władysław hr. Zabiełło, ob. Andrzej Baliński, ob. Paweł Łopatin, ob. Władysław Szatow, ob. Hieronim ks. Drucki-Lubecki, ob. Karol Wagner, ob. Olga ks. Obeliani, ob. Barbara hr. Woronowa-Daskkowa.

(Hotel Europejski): ob. Tomasz Czachowski, ob. Helena Jelska, ob. Borys Janykow, ob. Maria Bauer, ob. Kazimierz Monkiewicz, ob. Wilhelm Geffler, rz. st. Eugeniusz Karatyński, ob. Ludwik Bernar.

(Hotel d'Italie): ob. Józef Wisznowski, ob. Mieczysław Gorbuczewski, ob. Paweł Siewaszczyk, ob. Aleksander Anuraj, ob. Szymon Szylkarski, ob. Mikołaj Szejn, marsz. Włodzimierz Dobrzycki, ob. Florian Dłuski, ob. Władysław Belski, ob. Mikołaj Kozakowski.

(Hotel Sokolowski): ob. Alfred Brzozowski, ob. Hełna Łozińska, ob. Zygmunt Bortkiewicz, ob. Stanisław Zakrzewski, ob. Aleksander Wroński, ob. Stefan Wygodziński, ob. Eustachy Monie, ob. Jakób Szkyler, ob. Henryk Jankowski.

(Hotel Niskowski): ob. Jan Sopoćko, r. inż. Czesław Wojakowski, ob. Maria Daraszkiewiczowa, ob. Konstanty Steckiewicz, ob. Antoni Ugiński, ob. Florian Bilikowski, ob. Antoni Cyborski, ob. Aleksander Rodziejewicz, ob. Ryszard Żelichowski, ob. Jarosław Stankiewicz, ob. Adam Kiersnowski, ob. Stanisław Jankowski.

PROWINCJA.

MIŃSK.

o (z) T-wo wzajem. ubezpieczeń miejskich. Instytucja ta ongi zajmująca poważne miejsce na terenie przedmiast, dziś wskutek skandalów, a wancur niemożliwych, bardziej niż dwuznacznych zatargów etc... stanęła na tym stopniu, że bardziej kulturalne pierwiastki z niej się wycofuja, pozostawiając nolens volens plac grupie najmniej do kierownictwa powołanych jednostek, które swą dyktatorem oparły na większości ciemnych mas przedmiejskich.

Też na ostatnie zebranie uczestników nie przybył nikt prawie z przedstawicieli inteligencji, wskutek czego rozczulająca harmonia pomiędzy zarządem a stowarzyszeniem z Komarówką, Stróżówką, Serebranki etc... nie została naruszona przez nikogo.

Zatwierdzenie budżetów, bilansów, również jak i wykaz obrotów i inne dane cyfrowe, jako nie przedstawiają żadnej wartości rzeczowej w danych warunkach, pomijamy...

o (z) Przedstawienie amatorki. Afisz, zapowiadający „Lekomyślną siostrę” Perzyńskiego zarazem obiecały, że bilety uczniowskie na widowisko to sprzedawane nie będą... Czyli inaczej, że treści sztuki nie jest dla młodzieży. W rzeczy samej tej ostatniej na sali ogniskowej w ubiegłą sobotę nie widzieliśmy i podobną przezorność ze strony reżyserji, ostrzegającej kogo należy, trzeba przyjąć z uznaniem. Daloby się tylko powiedzieć, że soboty są najdogodniejszym dniem właśnie dla młodzieży i że przedstawienia w rodzaju ostatniego lepiej byłoby przelożyć na środy naprztykłąd.

O ile zresztą wogóle zachodzi konieczna potrzeba wybierania takich sztuk właśnie, bo nie tylko dla młodzieży może być niepożądanym przedstawienie sztuki, w której jedyną postacią dodatnią jest kobieta upadła, a z otoczenia, z gruntu niemoralnego, ale stanowiącego jakby typ przeciwnego filisterskiego ogółu, większą wartość przedstawia niedogła. Taka „Lekomyślna siostra” bez żadnej szkody dla mińskiego towarzystwa i dla artystycznych aspiracji kółka dramatycznego mogłaby z repertuaru być wykreślona... O ile wiemy, istnieje w łonie kółka samego gro no przeciwników tego „nowoczesnego” kierunku, ale na razie jest ono w najmniejszej.

Pod względem wykonania przedstawienie sobotnie było najzupełniej udane.

P. J. Gutówna w roli tytułowej grała doskonale. Przejnowała się swą sytuacją mocno, wskutek czego grała szczerze zupełnie i wykazała dużą zdolność dramatycznych. Bardzo dobrze oddała wstrętnej zresztą typ przewrotnej bratowej p. Pola Dąbowska. Doskonałym był p. Radzowski w charakterze silnie zdemoralizowanego, ale szczerzego nieco lekkoducha. Dobrym bardzo, zwłaszcza w przeświadczeniu z emfatięgo obur-

zenia do kompromisu z sumieniem na tle zysków materialnych, był p. Bogneki — tak samo, jak i na mamę powołującą się, również kompromisowo usposobiona siostra p. Mila Adamowiczówna (znana zresztą z dobrej gry na naszej scenie ogniskowej).

Bardzo niewdzięczna, a dla siebie nieodpowiednia rolę słamazarnego meża miał p. Z. Butlaar; zrobił z niej jednak, co było można. Również nieodpowiednio obją rolę amanta oplacanego p. Zdanowicz. Nie znał w nim było tej zdolności, jaką posiada.

Całość wypadła doskonale. Akcja szła żywo, artyście role przeważnie umieli (o dziwo!) i cała inscenizacja była b. staranna.

— **Jezioryy.** Wykryto w mieście dwie „tajne szkoły”, w których, jak donosi „Siew. Zap. Tel.”, pobierało 10 dzieci naukę czytania i pisania oraz pacierzy w języku polskim (?).

Jedną z nich znajdowała się w domu Marii Rutulowej, która uczyła dzieci sama.

Druga zaś „szkoła” była w lokalu T-wa „Saule”, a „wykladała” w niej „sługa szkoły” U. Jodinisowa.

W trybie administracyjnym Rutulowa i Jodinisowa zostały ukarane grzywną po 50 rb. każda, zaś prezes jeziorskiej filji „Saule” Tumenas skazany przez gubernatora na 100 r. karv. Rodzice mają zapłacić po 5 rb. każdy.

— **Johaniszkiele, pow. poniewieski.** Pożar zniszczył dziesięć domów sześciu rodzin.

— **Pińsk.** Były inspektor piński, J. E. Ansen, został oddany pod sąd izby sądowej z udziałem przedstawicieli stanów za zadanie od żydów z Łuninca łapówki w wysokości 1,000 rb. pod groźbą wysiedlenia, jako nie posiadający prawa zamieszkiwania na wsi. Żydzi dali inspektorowi tylko 100 rb. (kor. wł.).

W ostatnich czasach mamy do zanotowania dwie poważniejsze ofiary, złożone na cele kulturalne, a mianowicie: datowane rb. 17,000, złożona przez p. Witolda Zukowskiego, i rb. 10,000, ofiarowanych przez wdowę po s. p. osle do Rady Państwa, Władysławie Sianowicz, s. p. Anne z Zabko-Potopowiczówny, s. p. Anne z Zabko-Potopowiczówny.

— **Obie ofiary** idą na rzecz T-wa Oświaty i Dobroczynności w naszym mieście istniejącego.

Instytucja ta rozwija się o tyle, o ile to we współczesnych warunkach jest wogóle możliwym: nie mamy potrzeby dodawać, na jakie trudności na każdym kroku natrafiamy i z jakimi przeszkodami musimy walczyć. Oczywiście powiększenie środków przez darowizny pozwala usunąć z drogi to, co brak fundusów gromadzi. Z satysfakcją jednak możemy zaznaczyć, że instytucja rzeczona, oparta na zasadach humanitarnych i chrześcijańskich, stanowi ośrodek naszego życia. Nie potrzeba dodawać, że zarząd T-wa stał zawsze i stoi w swej działalności na straży naszej wiary, co powinno bezwarunkowo dobrać osposabiać i tych wszystkich, dla których religijne i religijne na pierwszym miejscu.

To też dziwnym i nadzwyczajnym przykładem jest wszelki objaw niechęci do instytucji, która, zasługując jedynie tylko na pomoc ze strony każdego z nas, ma i tak dosyć kłopotów z zewnątrz, aby jeszcze musiała tracić czas i siły na niesnaski wewnętrzne.

Wracając do ofiar, na rzecz T-wa Dobroczynności i Oświaty składanych, godzi się wspomnieć, że zmarły w końcu r. z. lokaj biskup Stefan Deniewicz przekazał testamentem temuż T-wu pięknie i kosztowne srebra, które ongi otrzymał w upomniku od mohylewian, opuszczając przed laty kilkadziesiąt stanowiska dziekana naszej katedry.

Wymowny ten dowód uznania działalności T-wa za korzystną przez zmarłego dostojnika Kościoła powinien być sprawozdaniem opinii, jaka w sferach duchowych cieszyła się dotychczas naszą organizacją kulturalno-humanitarną. (h)

Z Królestwa.

o Medaliki jasnogórskie. Warsz. Izba sądowa na sesji wyjazdowej w Piotrkowie rozpatrywała sprawę Szezepana Rybickiego, oskarżonego o sprzedaż medalików jasnogórskich, na których było wyobrażenie Matki Boskiej i Białego Orła. Rybickiego skazano na 40 dni twierdzy.

o Sprawa ord. Bispinga. W sprawie ord. Bispinga wysłanie awizacji na dzień 18 maja r. b. ma być rozpoczęte bezwzględnie, aby uniknąć jakiegokolwiek przeszkód, które mogłyby spowodować odroczenie rozpraw.

o Póśpiech jest konieczny między innymi ze względu na to, że niektórzy świadkom, zamieszkałym zagranicą trzeba będzie przysłać awizacje za pośrednictwem ministerjum sprawiedliwości i ministerjum spraw zagranicznych, co zajmie wiele czasu.

o Echa katastrofy. W stanie zdrowia ofiar głośnej katastrofy samoohodowej nastąpiło pewne polepszenie. Panna Rinas-Liederówna o tyle czuje się lepiej, że lekarze mają pewne nadzieje utrzymania jej przy życiu. Pp. Waller i Zawisza również nie budzą obawy, chociaż obaj gorączkują. Przebieg choroby p. Guranowskiego normalny. Najlepiej się ma p. Rogowski, który jest tylko silnie zdenerwowany.

o Prof. Ordyński w Warszawie. Obowiąży głównego kierownika i reżysera Teatru Nowoczesnego objął prof. Ryszard Ordyński, znany zasztytnie reżyser teatru Reinhardta.

o Ustąpienie p. Grzymaly-Siedleckiego. W najbliższej przyszłości ustąpi ma ze stanowiska kierownika literackiego Warsz. Teatru Rząd. p. Grzymala-Siedlecki. Istnieje projekt skasowania tej posady i włożenia obowiązków kierownika repertuaru na wiceprezesa Teatru.

o Katastrofa kolejowa. W sobotę na st. Malkinia wykołosił się pociąg nadwycieczny, wiozący komisję kolejową. Parowóz i wszystkie wagony uległy zrzuconiu z szyn i znacznemu uszkodzeniu. Komunikacja na drodze tej chwilowo aż do podniesienia i uoprzączenia siłi wykołosejonej pociągów, przerywana. Jest kilku rannych z pociągów, przerywana. Przyczyną wykołosejonej na razie nie ustalono.

Z sa kordonu.

o Zjazd muzealistów w Krakowie. Zjazd muzealny uchwalil przybrać nazwę „Delegacja muzeologiczna polska”.

Organem delegacji będzie warszawskie „Ziemia”. Przysdy zjazd odbędzie się we Lwowie w r. 1915. Dotychczas zgłosilo przystąpienie około 40 Muzeów, a w ich liczbie warszawskie dwa: przemyski i rolniczy oraz ziemski i sztuki stosowanej, państwianki T-wa naukowego, plockie T-wa naukowe, Muzeum działające sandomierskie, zbiory katedry Rokosznego, Muzeum gołuchowskie w W. Ks. Poznanskiem, Muzeum kaszubskie w Sopocie i wileńskie T-wo przyjaciel nauk.

o Arcyksiążę w Krakowie. W sobotę dał arcyksiążę Fryderyk w salach hotelu Saskiego obiad, w którym uczestniczyli ks. biskup Sapieha, biskup Nowak, prezydent m. Krakowa, dr. Leo, delegat Fedorowicz, dyrektor kolei Zloczowski, generałjeja korpusu krakowskiego z Boehm-Ermollim, komendantem korpusu krakowskiego.

o Odnowienie Wawelu. Z powodu rezygnacji architekta Zygmunta Hendla wydział krajowy powymusił dalszy kierunek odnowiania Wawelu budow. Ignacemu Sowińskiemu.

o Wystawa Szweczenki. W lwowskim muzeum ruskieńskim otwarto wystawę ku czci Szweczenki.

o Otwarcie zbiorów. W sobotę odbyło się we Lwowie uroczyste otwarcie zbiorów Łozińskiego, jako własności miasta. Uroczystość odbyła się w południe w obecności rodziny Łozińskiego. Przemawiał wiceprezydent Rutowski.

o Zakaz Metropoli grecko-orientalnej. Repta, z Czerniowiec wydal zakaz grecko-orientalnemu proboszczowi we Lwowie, aby nie dopuszczal księży prawosławnych, wysłanych w Rosji, do czynności kościelnych w Galicji.

o Tunel pod Wisłą. W Toruniu zamiast budowy nowego mostu, rozważają w miarodajnych kołach budowę tunelu pod Wisłą. Wyjście jezoz znajdowałoby się koło głównego dworca tam, gdzie obecnie znajduje się przystanek dla dorozek. Koszty będą znacznie większe niż przy budowie mostu, ale za to „odkupią” gruntów, potrzebnych pod budowę mostu, stałoby się zbędny.

o Ujęcie bandy. (P.) We Wrocławiu policja aresztowała bandę opryszków rosyjskich, złożoną z 30 ludzi. Banda ta w ciągu półroczia dokonała na pograniczu śląskim mnóstwa napadów i kilku zabójstw. Znalaziono przy bandzie 110 kilogramów dynamitu i 20 tysięcy rubli gotowizna.

Z Rosji.

o Lokaut i dalsze zaślabinia robotników. „Dziś” donosi, że minister handlu i przemysłu Timaszew wyjechał do Carskiego Siola, gdzie będzie omawiona między innymi sprawa lokautu. Wyższy urzędnik ministerjalny kierujący sprawami przemysłu w rozmowie ze współpracownikami „Wieczernie Wremia” oświadczył, że według informacji ministerjum w początkach przyszłego tygodnia prace zostaną wznowione na nowo. Rząd nie może walczyć ani z lokautem, ani ze strejkami. Stowarzyszenie fabrykantów jest ulegalizowane i może wspólnie podejmować jakakolwiek akcje. Minister handlu i przemysłu w wywiadzie z korespondentem „Wieczernie Wremia” mówił, że pozbawienie przy robotników przed zbliżającymi się świętami nie może znaleźć uznania.

o Wśród fabrykantów, którzy ogłosili lokaut daje się zauważyć brak solidarności. Niektórzy fabrykanci otworzyli fabryki i robota w nich podjęta została na nowo. W dniach najbliższych otwarte zostaną zakłady Bałtycki i Pułtowski.

o Znowu notowano zaślabinia wśród robotników petersburskich. Wypadki masowych zaślabinie przerzuciły się na fabryki lkaokie i metalurgiczne. W fabryce „Aiwaz” zanotowano 19 zaślabinie. Powstała tam komisja dla zbadania przyczyn zaślabinie. W fabryce Lebediewa jest sześć zaślabinie. Na fabryce Wielko-ochteński — 14 zaślabinie. Zauważono podobne wypadki w innych fabrykach.

o Zamknięcie związku zawodowego. Z rozporządzenia szefownika miasta Petersburga zamknięto „Związek zawodowy metalowców”, liczący 11 000 członków. Wywołato to nowe wrzenie wśród robotników.

o Późno wieczorem w okr. rogatki Narwskiej odbyła się demonstracja ze śpiewami rewolucyjnymi. Policja szybko rozproszyła demonstrantów. Aresztowano 5 osób.

o Bezrobocie w Rydze. (P.) W 68 fabrykach rydzkich stoją 33 tys. robotników, w porcie 700. Strejk ma przebieg spokojny. Kilka prób urzędzenia demonstracji i uwolnienia 2-eh aresztowanych agitatorów nie udało się. Agitatorów aresztowano.

o Bunt w więzieniu. (P.) Podczas rewizji w więzieniu chersońskim więźniowie rzucili się na dorozów i 2-eh z nich poranili. Podczas starcia się więźniów ze strażą zabity został jeden żołnierz konwojowy i dwóch więźniów. Pięciu więźniów odniono rany.

o Wybuch pociąku. (P.) W Dünamünde w gub. lilandzkiej w niedziele przy strzałach armatnich w czasie przysięgi rekrutów pociąg z jednej z armat wystrzelił w kierunku odwrotnym. Zabity został żołnierz, a dwóch jest rannych. Wyznaczono komisję śledczą.

o Agitacja hr. Bobryńskiego. (P.) W Odesie na wspólnym posiedzeniu warsztw Rosyjsko-Galicyskiego i oddziału związku nacjonalistów, hr. Bobryński w obecności władz wygłosił odczyt o obecnym położeniu Rosji w Galicji, na Bukowinie i na Węgrzech. Prelegent szczegółowo omawiał procesy lwowski i marmaroski. Po hr. Bobryńskim zabrał głos galicjanin Cebirski i wyzwał do udzielenia pomocy moralnej i materialnej rosjanom w Galicji.

o Z lotnictwa. (P.) W niedziele napowietrzny dreadnought „Ilia Muro-mieć” dokonał dogodnego lotu z 10 pasażerami nad Petersburgiem na wysokości 1650 metrów. Sikorski zdobył rekord wysokości z 10-ciu pasażerami.

o Kary prasowe. (P.) Petersburgski komitet prasowy skonfiskował Nr. 37 „Siew. Raboczej Gazety”. Redaktor Andrejew za umieszczenie szereg artykułów, a pamiędzy innymi p. t. „Od frakcji socjalno-demokratycznej do wszystkich robotników” poeignisty został do odpowiedzialności sądowej na mocy 6 p. pierwszej części 129 art. 1 2 i 3 punktów 1934 art. Na mocy tychże artykułów poeignisty został do odpowiedzialności redaktor „Stojkij Myśli”. Numer ten został skonfiskowany.

o Bojkot fabryk niemieckich. Minister dróg i komunikacji Ruchlow wniósł do Rady ministrów projekt nie czynienia odtąd żadnych zamówień rządowych w Niemczech i Austrii z powodu zajęcia z kapitanem Polakowem.

Jutro, w środę 26 marca, nastąpi

OTWARCIE

wydziału sprzedaży klisz, papierów i chemikali fotograficznych przy laboratorium

J. ŁACHOWICZA,
WILNO, Wleśka 10 (w podwórzu). 17870

PARLAMENT.

POSIEDZENIE DUMY PAŃSTWOWEJ
z d. 24 marca (6 kwietnia).

(T. A. P.) Przewodniczy naprzód Rodzianko, potem Konowalow. Na porządku dziennym rozprawy ogólne nad projektem

odpowiedzialności urzędników.

Karaulow nie sądzi, by projekt całkowicie odpowiadał potrzebom kraju, można jednak przejść do czytania artykułów i wnieść niezbędne poprawki. Projekt należy uchwalić nawet w razie odrzucenia tych poprawek, ale kraj powinien się dowiedzieć z głosowania, kto jest za odpowiedzialnością i kto za nieodpowiedzialnością urzędników.

Ademow zaznacza, że pewna część Dumy ze względów praktycznych dąży do kompromisu, poświęcając jednolitość projektu w nadziei, że zostanie on w tej czy innej formie urzeczywistniony. Mówca jest przekonany, że Rada Państwa nie przystanie na urzeczywistnienie nowych zasad i na żaden kompromis się nie zgodzi.

Papażanow protestuje przeciwko zdaniu Nowickiego o zdemoralizowaniu nauki na kresach, zwłaszcza na Kaukazi. Statystyka urzędowa wykazuje, że liczba przestępstw jest tam mniejsza niż w centrum państwa. Gelowani oświadcza, że trudniejszy będą głosowali przeciwko projektowi, jako nieodpowiadającemu celowi, zwłaszcza, że wyłaczanie spraw zależeć będzie od zwierzchności administracyjnej.

Parcewski sądzi, że przekształcenie państwa rosyjskiego w duchu prawa możliwe jest tylko przy ściśle przestrzeganiu legalności i poszanowaniu prawa wszędzie nie wyłaczając kresów, a w tej liczbie Królestwa Polskiego. Mówca sceptycznie zapatruje się na projekt i sądzi, że jeżeli nie przyniesie szkody, to bardzo wątpliwe polepszenie. Referent Antonow streszcza dyskusje i popiera redakcję komisji. Duma przyjmuje przejście do czytania projektu według artykułów.

Z powodu braku quorum prezes zarządza przerwę, poczem Duma przyjmuje szereg artykułów. Maklakow wnosi do art. 1097 stawę procedury sądowej poprawkę, według której prokurator, otrzymawszy wiadomości o przestępem postępowaniu osoby urzędowej, której czyn podlega jurysdykcji Senatu, przeprowadza natychmiast badanie lub wyłącza śledztwo i zawiadamia niezwłocznie Senat, a gdy sprawa nie podlega inicjatywie Senatu, przeprowadza śledztwo i zawiadamia odnośną władzę. Duma przyjmuje powyższą poprawkę.

Duma przechodzi następnie do głosowania nad interpelacją o bezczynności inspekcji fabrycznej wobec administracji fabryki „Pro-wodnik” w Rydze. Malinowski żąda przyjęcia interpelacji. Zamysłowski sądzi, że wszystko, co działo się w fabrykach w ostatnich czasach, jest wynikiem obstrukcji chemicznej, gdyż niektórzy organizacje rewolucyjne rozmyślnie trują robotników, aby zniechęcić ich do przyłączenia się do strejku. (Protesty i halasy na lewicy) Mówca głosię za interpelacją w nadziei, że bezstronne śledztwo wyjaśni istotną przyczynę zajść. Otrucie jest tem prawdopodobniejsze, że były już wypadki obstrukcji chemicznej w wyższych zakładach naukowych. Chaustow protestuje przeciwko twierdzeniom Zamysłowskiego, a Januszkiewicz oświadcza, że grupa pracy głosować będzie za interpelacją. Czecheidze żąda przyjęcia interpelacji i oświadcza, że dotychczas, dopoki twierdzenie Zamysłowskiego nie udowodnione zostanie faktami, uważa Zamysłowskiego za oszczercę i prowokatora. Prezes oświadcza, że podobne oświadczenia z trybuny dumskiej są nieodpowiedzialne i proponuje wykluczenie posła Czecheidzego z dwóch posiedzeń. Czecheidze mówi, że nie on powinien być usmięty, lecz oszczerca i prowokator Zamysłowski. Duma uchwała większością 148 gł. przeciwko 47 usunąć Czecheidzego.

Puryshkiewicz sądzi, że nie może być mowy aby otrucia miały przypadkowy charakter. Fabryki „Lafeme”, „Tregulnik” i „Prwodnik” uważane są za czarnoszczynę w kołach socjalno-demokratycznych i dlatego postanowiono zmusić je do strajku. (Silny halas, protesty i głosy: preżz z nim, nie pozwolimy mówić) Prezes przywołuje Puryshkiewicza do porządku. Puryshkiewicz kończy i wyzwa rząd aby postąpił z truciicielami tak jak z podpalaczami Petersburga przed 30 laty, gdy winowajców pozwał przed sąd polowy i powiesił. Przemawiają jeszcze Smiechow i Tarasow.

Interpelacja przyjęta zostaje jednogłośnie. Duma przechodzi w dalszym ciągu obrad do wniosku utworzenia komisji specjalnej, złożonej z posłów i przedstawicieli robotników dla zbadania przyczyn masowych niebezpiecznych wypadków w fabrykach.

W głosowaniu Duma wniosek odrzucna, jako przekraczający jej kompetencję.

Następne posiedzenie w środę.

Ostatnie telegramy.

Otrzymano w nocy 24 bm. (6 kwiet.).

SPRAWA ORDYNATA BISPINGA. Warszawa. (Wl.) Dziś wręczona została ordynatowi Bispingowi kopia aktu oskarżenia, obejmująca kilkadziesiąt arkuszy pisma maszynowego. Władze prokuratorska powołała 90 świadków i 8 ekspertów. Obrona zamierza powołać przeszło 50 świadków. Proces potrwa przeszło miesiąc.

ZJAZD STAPINSKIEGO. Kraków. (Wl.) Wczoraj odbył się zjazd ludowców z oddłami Stapińskiego. Wygłoszono szereg mów nadzwyczaj radykalnych, w których zapowiadano walkę z duchowieństwem, z konserwatystami i z demokracją narodową. Uczestników zebrało się przeszło 3,000, mów zaś było przeszło 40. Na prezesa obrano, wśród burzliwych owacji, Stapińskiego. W akcji politycznej postanowiono iść ręką w rękę z socjalistami i demokracją postępową oraz zaaprobowano udział w tak zw. komisji tymczasowej.

PRZECIWIŻ ŻYDZENIU KRAKOWA. Kraków. (Wl.) Wczoraj po południu odbyło się tu walne zebranie członków Towarzystwa dla społeczeństwa miast. Obradowano nad sprawą coraz większego zaniku polskiego charakteru Krakowa. Główny referat wygłosił Matiasik, który na podstawie danych statystycznych udowodnił, że żydzi całą siłą dążą do opanowania Krakowa. Architekt Malkowski wystąpił ostro przeciwko zapupywaniu przez żydów pamiętek i domów starożytnych i domagał się energicznie obrony tych pamiętek.

WĘROJ I ROSJA. Wiedeń. (P.) Do „Zeit” telegramu z Budapesztu, iż krążące pogłoski, jakoby przeszło 30 posłów opozycyjnych zamierzało udać się do Petersburga i złożyć wizytę Dumie nie odpowiada rzeczywistości. W lutym odbyło się kilka zebrani, na których poruszono myśl nawiązania stosunków z Dumą. Myśl tą rzucił jeden z dziennikarzy rosyjskich, działający z polecenia wybitnych posłów do Dumy i wskazał na możliwość zaproszenia z Petersburga. Zaproszenie jednakże nie nastąpiło, co wylnęło w związku z równoczesną kontragatacją posłów opozycyjnych na zamiechanie projektu.

Projekt wycieczki do Petersburga dowodzi istnienia kierunku nieprzychylnego trójprzymierzni i na ruch ten zwrócić należy baczną uwagę. DYMISJA PREZYDENTA POLICJI KOLONSKIEJ.

Berlin. (P.) Prezydent policji w Kolonii otrzymał dymisję. „Lokal Anzeiger” pisze, iż dymisja jest następstwem niedawnego procesu o łapownictwo, w którym brali udział agenci policyjni oraz sprawy kap. Polakowa. Sprawa ta zmusiła Niemcy do wyrażenia ubolewania posłowi rosyjskiemu w Berlinie.

BURZE. Berlin. (P.) W Niemczech środkowych szalał huragan, który pozoczył wielkie spustoszenia w południowej Bawarii.

W Passau runęła wieża obserwatorium astronomicznego wysokości 25 metrów. W Monachium kilka osób jest rannych.

POZYCZKA AUSTRIACKA. Londyn. (P.) Pożyczka skarbu austriackiego pokryta została z nadwyżką.

MOBILIZACJA W ALBANJI. Wiedeń. (P.) Według wiadomości z Durazzo ksiądz Wied zamierza na czele 15,000 wojska udać się do Epiru. Ogłoszono wezwanie do zgłaszania się do szeregów mahometan i chrześcijan. Na dziś i jutro wezwano do kontroli byłych redyłów.

ZMIANA GABINETU W EGIP-CIE. Kair. (P.) Z powodu różnicy zdań między lordem Kitchenerem a Mustafa-Fechmi-baszą w sprawie minowania ministrów Kedyw poruczył utworzenie nowego gabinetu Husseini-Rusdi-baszy. Ministrem spraw zagranicznych został wiceprezes parlamentu Adli-basza.

ABSTYNENCJA PRZYMUŚOWA. Waszyngton. (P.) Zakazano używania napojów wyskokowych na okrętach wojennych, w warsztatach okrętowych i stacjach morskich.

Z JAPONJI. Tokio. (P.) Kata nie przyjął teki marynarki, wobec tego Kionia zrzekł się misji utworzenia gabinetu.

Na szerokim świecie.

Lot konkursowy. We czwartek rozpoczął się lot konkursowy „gwiezdny” do Monaco. Lotnicy wyruszyli jednocześnie z Madrytu, Londynu, Paryża i Brukseli. Kilku lotników z powodu różnych przeszkód bądź zaniechało lotu, bądź szynują za znacznym opóźnieniem. Największe szanse ma dotychczas znany lotnik Brindejone de Moulinais. Wyruszył on z Madrytu.

Sufrazytki. (P.) W Londynie w kościele św. Marcina eksplodowała bomba. Zniszczone zostały dwa cenne witraże i lawki starożytnie. Podejrzanie pada na sufrazytki.

Wymordowanie misji. W Perth w Australji krajowej napadli na misję katolicką i zamordowali: 2 misjonarzy, 6 bractwiczek oraz wielu krajowców katolików.

Najważniejsze wiadomości.

Szczegóły w tekście.

Otwarty oddział Ros. Izby Eksportowej w Wilnie (art. z Poznańskiego). W Jeziorskach wykryto dwie tajne szkoły polskie (z prowincji).

Znaczone ofiary na Tow. Oświaty i Dobroczynności w Mohylewie (z prowincji). Za sprzedaż medalików z Jasnej Góry — 40 dni twierdzy (z Królestwa).

Projekt tunelu pod Wisłą (z za kordonu). Komunja w Poznaniu dla dzieci polskich z Berlina (z Poznańskiego). Silne burze w Niemczech (telegr.).

Tartaki, Beczkarne i Stolarnie
FABRYKI
W. HOFMANN w Wrocławiu
polecają jako specjalność
Inż. Karol i Leon Bracia BRZOSKA
Biuro Techniczne
WARSZAWA, WIDOK 21, TELEFON 12 89. 8314

Królowa Wirówek.
Mélotte
najlepsza, najprostsza i najdokładniej odfuszczająca mleko.
Pracuje 15 i 20 lat bez napraw.
Stare wirówki, dowolnego systemu, wymieniamy za dopłatą na nową Mélotte.
Naczynia blaszane, przyrządy mleczarskie i hodowlane. Opryskiwacze Rekord.
TOWARZYSTWO AKCYJNE
TADEUSZ KOWALSKI i A. TRYLSKI
Wilno, 3-to Jerska 33. Warszawa, Miodowa 4.
REPREZENTACJA I SKŁAD NA CZĘŚCI POWIATÓW SŁUCKIEGO I NOWOGRODZKIEGO:
Marjan Bułhak maj. Grzybowszczyzna, poczta Kleck, gub. Mińska. 9404

„PROWODNIK”
GUMY
do AUTOMOBILÓW.
Wilno, Wielka d. № 96 hr. Tyszkiewicza. Telef. 10-13.
„ „ „ 42 A. Syrkina. Telefon 18-08.
Kowno, Mikołajewski prospekt.

!! FAKT — NIE REKLAMA !!
Wszystkie nasze towary są w dobrym gatunku.
Kaukaski Magazyn
S. ELBEK i S-ka
Wielka 84, wprost Teatru Miejskiego,
podaje do wiadomości Szanownej publiczności, że stale posiada oprócz kaukaskich towarów, również: wyroby lepszych firm zagranicznych, polskich i rosyjskich: — materiały jedwabne, angielski welwet felpa, plusz, perskie dywany ręczne i dywany pluszowe różnych gatunków w wielkim wyborze:
Jedwabna sarpinka arszyn od — rb. 35 kop.
Jedwab na bluzki — 50
Wyszywane bluzki — 1 50
Szarły — 1 —
Dywany perskie — 7 —
Dywany — 1 20
Portjery — 2 60
Chodniki — — 2C
Jedwabne spódnice — 5 —
Serwetki — 2 50
Pantofle — 1 20
Materiały meblowe — — 60
Jedwabne płótno do mycia — 1 20
Kaukaskie wyroby srebrne 84 próby, emalowane czarno i jaskrawo.
Przyjmowane są obstatunki na meble tureckie.
Ceny umiarkowane i stałe.
!! Fakt — nie reklama !! 17576

SKLEP DOMOWYCH WYROBÓW WELNIANYCH
A. MOHLÓWNY i SKI w Wilnie № 10
poleca otrzymane w wielkim wyborze MATERIAŁY SEZONOWE:
SZEWIOTY na ubrania męskie i damskie
SUKNA na palta wiosenne i letnie
płedy, koldry, derki i kilimy. 17179
NAJTAŃSZE WYROBY CZYSTO LNIANE:
rękawki od 40 kop., przesłuszerada gotowa od 1 rb. 75 kop. i t. d.

BIURO PARCELACYJNE i LEŚNE
SPECIALISTY-LEŚNIKA
Józefa Łastowskiego 16
Wilno, просп. 3-to Jerski, d. № 43 m. 3, telef. 14-69.
Parcelacja Urządzenie gospod. leśnych
majątków ziemskich z udziałem Banków w Ziemskich. SZACOWANIE majątków przy ich kupnie, sprzedaży i działach rodzinnych. SZACOWANIE lasów oraz wykonywanie innych robót w zakresie leśnictwa wchodzących. Informacje od godz. 12 do 1 i od 5 do 6 w.

W. BORKOWSKI
Składy materiałów piśmiennych
Wilno, 3-to Jaska 19, telefon 5-88.
3-to Jerski 5, telefon 14-00.
Na święta Wielkanocne poleca największy wybór pocztówek, serwetek stołowych i pod ciasta, kaszno i bi-bulkę do kwiatów i t. p.
WIELKI WYBÓR. CENY NIZKIE.
Pocztówki na 1-go kwietnia. 17021

PAPIER WLINSKI
NIEOMYLNY ŚRODEK
dla szybkiego uleczenia KATARU
grypy, podrażnień pierśsiowych, chorób gardła i bólów reumatycznych, w Paryżu — 31, rue de Seine. 6727

OGRODNICTWO i HANDEL NASION
H. KEPPE
WILNO, ul. Zawalska № 18. Firma istnieje od r. 1862.
Ilustrowane katalogi nasion i szkółek na rok 1914 na pierwsze żądanie wysyłam gratis. 4934

ROBERT BOHTE
Warszawa, Nowy-Swiat 34
Tel. 10-46.
Specjalna i najstarsza fabryka KAS i SKARBÓW BANKOWYCH
poleca: 65213
Skarbeczki bankowe i depozytowe, drzewi skarbeczki, kasy stalowo-pancerne, absolutnie zabezpieczające od włamania, przetrwania i ognia — stalowe kute, szkatułki etc.

LECZCIE SIĘ SAMI OD REUMATYZMU BEZPŁATNIE.
TEMU ODKRYCIU JA ZAWDZIĘCAM WŁASNE ŻYCIE.
Fotografia ta pokazuje prawdziwy stan, jak to zemną było, okropnych skutków reumatyzmu i podagry. Tylko osoby chore obecnie lub niegdyś cierpiące na reumatyzm, potrafią sobie wyobrazić męczarnie, jakich byłem doświadczone. Obecnie pozbylem się tej choroby zupełnie i prawie cały czas poświęcam na przynoszenie ulgi innym. Już w 15 roku życia chorowałem na chroniczny reumatyzm (pierwsze objawy tej choroby ukazały się gdy miałem zaledwie 8 lat). Wszystkie moje członki popuchły i powiększyły się do tego stopnia, że nie mogłem chodzić. Wreszcie udało mi się znaleźć lekarstwo, które przetrwało w ciągu wielu miesięcy, lecz doznałem jedynie chwilowej ulgi. Rok więc upłynął po roku i w ciągu przeszło 20-letniej męczarni choroby ta zdołała pochłonąć na różne leki dosyć wielki majątek, bez najmniejszego jednakże skutku. Wreszcie samemu mi się udało utworzyć preparat, dzięki któremu zupełnie zostałem uleczony. To też teraz uwesłam sobie za obowiązek zapoznać każdego z tą cudowną receptą.
Każdy, cierpiący na reumatyzm lub podagryę w jakiegokolwiek postaci, powinien niezwłocznie napisać mi, bym mu nadał **BEZPŁATNIE** BEZPŁATNIE moją receptę. **NIE WYSYŁAJCIE PIENIĘDZY.** Życząc sobie dać ją każdemu zupełnie gratis i przekonałem każdego, co t'n środek potrafi zdziałać. Załączona powyżej fotografia pokazuje skutki tych niewymownych męczarni, które przeszedłem lat przedtem. Można, że i Wy, czytelnicy, podobne przeżyście męki; w takim razie jest to teraz zupełnie niepotrzebne, bowiem moja recepta da wam niezwłoczną ulgę, a po krótkim czasie zupełnie wyleczy. Preparat ten ofiaruję na ten raz każdemu bezpłatnie.
O ile później zajdzie potrzeba, środek ten jest do nabycia prawie we wszystkich aptekach i składach aptecznych, które już dobrze znają ten nadzwyczajny preparat.
Uprasza się o niezwłoczne zawiadomienie do:
M. E. TRAYSER, № 136, Bangor House, Shoe Lane, Londyn, E. C., w Anglii. 20316

ŻĄDANIE BEZWARUNKOWO AMERYKAŃSKIEJ OWSIANKI HERCULO
W PUDEŁKACH TYLKO WÓWczas OTRZYMACIE NAJLEPSZĄ W ŚWIECIE OWSIANKĘ.
Wstrzeżcie się podziabłać szkodliwych dla zdrowia!!! 531765

Na święta Wielkanocne otrzymamy w obniżonym wyborze **JAJA Wielkanocne** od 5 k. do 25 rb. sztuka.
Ciekawą do wyboru różnorodność 35 k. f. Orzechy czyste, greckie, tureckie, pist. migdały, różn. rodzynki, ceny hurtowe. Marmelada od 25 kop. f. Na święta otrzymamy 5 wagonów pomarańcz, sprzedajemy taniej, niż wszędzie. Mandarynki 2 rb. 50 kop. setka, 25 kop. dziesiątka. Pomarańcze męszynskie 2 rb. setka, 30 kop. dziesiątka. Żądajcie specjalnego gatunku pomarańcz mandarin, imperjal 3 rb. setka, 30 kop. dziesiątka. Duże mandarynki 4 rb. setka, 40 kop. dziesiątka, świeżo ananasy 50 kop. f.
Maga. M. S. S. 17179
prosp. 3-to Jerski, skł. 7 i ul. Włoka, wprost kości. św. Jana. 17004

BÓL GŁOWY, MIGRENE
NATYCHMIASTOWE UŚWIADCZENIE
MIGRENO-NERVOSIN
BEZWARUNKOWO PEWNY I SZYBKO DZIAŁAJĄCY ŚRODEK NA JAZ FALSYFIKATY
WPECZLIWIE NAPISANE, AD. WŁASNY PROSZEK WYRABIANY TYLKO W PŁOCKU; JEDYNY WYKAZUJĄCY A. GASEWICZ

BIURO PARCELACYJNE i LEŚNE
SPECIALISTY-LEŚNIKA
Józefa Łastowskiego 16
Wilno, просп. 3-to Jerski, d. № 43 m. 3, telef. 14-69.
Parcelacja Urządzenie gospod. leśnych
majątków ziemskich z udziałem Banków w Ziemskich. SZACOWANIE majątków przy ich kupnie, sprzedaży i działach rodzinnych. SZACOWANIE lasów oraz wykonywanie innych robót w zakresie leśnictwa wchodzących. Informacje od godz. 12 do 1 i od 5 do 6 w.

W. BORKOWSKI
Składy materiałów piśmiennych
Wilno, 3-to Jaska 19, telefon 5-88.
3-to Jerski 5, telefon 14-00.
Na święta Wielkanocne poleca największy wybór pocztówek, serwetek stołowych i pod ciasta, kaszno i bi-bulkę do kwiatów i t. p.
WIELKI WYBÓR. CENY NIZKIE.
Pocztówki na 1-go kwietnia. 17021

PAPIER WLINSKI
NIEOMYLNY ŚRODEK
dla szybkiego uleczenia KATARU
grypy, podrażnień pierśsiowych, chorób gardła i bólów reumatycznych, w Paryżu — 31, rue de Seine. 6727

OGRODNICTWO i HANDEL NASION
H. KEPPE
WILNO, ul. Zawalska № 18. Firma istnieje od r. 1862.
Ilustrowane katalogi nasion i szkółek na rok 1914 na pierwsze żądanie wysyłam gratis. 4934

ROBERT BOHTE
Warszawa, Nowy-Swiat 34
Tel. 10-46.
Specjalna i najstarsza fabryka KAS i SKARBÓW BANKOWYCH
poleca: 65213
Skarbeczki bankowe i depozytowe, drzewi skarbeczki, kasy stalowo-pancerne, absolutnie zabezpieczające od włamania, przetrwania i ognia — stalowe kute, szkatułki etc.

LECZCIE SIĘ SAMI OD REUMATYZMU BEZPŁATNIE.
TEMU ODKRYCIU JA ZAWDZIĘCAM WŁASNE ŻYCIE.
Fotografia ta pokazuje prawdziwy stan, jak to zemną było, okropnych skutków reumatyzmu i podagry. Tylko osoby chore obecnie lub niegdyś cierpiące na reumatyzm, potrafią sobie wyobrazić męczarnie, jakich byłem doświadczone. Obecnie pozbylem się tej choroby zupełnie i prawie cały czas poświęcam na przynoszenie ulgi innym. Już w 15 roku życia chorowałem na chroniczny reumatyzm (pierwsze objawy tej choroby ukazały się gdy miałem zaledwie 8 lat). Wszystkie moje członki popuchły i powiększyły się do tego stopnia, że nie mogłem chodzić. Wreszcie udało mi się znaleźć lekarstwo, które przetrwało w ciągu wielu miesięcy, lecz doznałem jedynie chwilowej ulgi. Rok więc upłynął po roku i w ciągu przeszło 20-letniej męczarni choroby ta zdołała pochłonąć na różne leki dosyć wielki majątek, bez najmniejszego jednakże skutku. Wreszcie samemu mi się udało utworzyć preparat, dzięki któremu zupełnie zostałem uleczony. To też teraz uwesłam sobie za obowiązek zapoznać każdego z tą cudowną receptą.
Każdy, cierpiący na reumatyzm lub podagryę w jakiegokolwiek postaci, powinien niezwłocznie napisać mi, bym mu nadał **BEZPŁATNIE** BEZPŁATNIE moją receptę. **NIE WYSYŁAJCIE PIENIĘDZY.** Życząc sobie dać ją każdemu zupełnie gratis i przekonałem każdego, co t'n środek potrafi zdziałać. Załączona powyżej fotografia pokazuje skutki tych niewymownych męczarni, które przeszedłem lat przedtem. Można, że i Wy, czytelnicy, podobne przeżyście męki; w takim razie jest to teraz zupełnie niepotrzebne, bowiem moja recepta da wam niezwłoczną ulgę, a po krótkim czasie zupełnie wyleczy. Preparat ten ofiaruję na ten raz każdemu bezpłatnie.
O ile później zajdzie potrzeba, środek ten jest do nabycia prawie we wszystkich aptekach i składach aptecznych, które już dobrze znają ten nadzwyczajny preparat.
Uprasza się o niezwłoczne zawiadomienie do:
M. E. TRAYSER, № 136, Bangor House, Shoe Lane, Londyn, E. C., w Anglii. 20316

ŻĄDANIE BEZWARUNKOWO AMERYKAŃSKIEJ OWSIANKI HERCULO
W PUDEŁKACH TYLKO WÓWczas OTRZYMACIE NAJLEPSZĄ W ŚWIECIE OWSIANKĘ.
Wstrzeżcie się podziabłać szkodliwych dla zdrowia!!! 531765

Kapiele morskie LIBAWA
Kurlandya
Otwarte morze, silna fala, klimat umiarkowany. Kapiele słoneczne i powietrzne. Sezon od 1/14 czerwca do 1/14 września. Nowy zakład wodoleczniczy otwarty cały rok. Oddziały: wodoleczniczy, światłoleczniczy i t. d. Leczenie podług wszelkich systemów. Opisy ilustrowane i wszelkie wiadomości na żądanie bezpłatnie. Sprofity, rachitis, posażki, schizofrenia, neurastenia, nowotwory, cierpienia narządów trawienia i t. p. 11116

PUDER GERMANDRÉE
o pięknym zapachu, dyskretny, bo nielejący, dobrze przysygnący do twarzy. Zapewnia cerze białą i płaską. Krem GERMANDRÉE udelikatnia skórę. **MIGNON-BOUCHER 19**, rue Vivienne PARIS.

Na nadchodzące święta Wielkiej Nocy na wódr lat zesłorocznych polecamy wystawę w wianach naturalne wina winogronowe kaukaskie w różnych gatunkach. Ceny bardzo umiarkowane. Spółdzielczym sklepom i składom w specjalny rabat. — Nasze wina w butelkach wytrzymują różno warunki klimatyczne.
KAUKASKI SKŁAD WIN
A. MAMUŁOWA
Wilno: 1) просп. 3-to Jerski, wprost Banku Państwa, 2) ul. Włocławska № 31, wejście z ulicy. 16586

Zaraz można sprzedać 50 krow dojnych, holenderski 1/2 krwi i 2 młode stadniki holenderski pełnej krwi. Informacji udzieli J. Żyźniowski, poczta Lilia. Na żądanie konie, st. Usza, L. B. Rom. 4422

Interesa handl. i majątk.
Do sprzedania majątki na dogodnych warunkach w ziemi Kowieńskiej i Wileńskiej. Wilno, Kazanka 11 m. 2. Bębnowska. 8905

Do sprzedania majątek za 25000 rb. na 80% a także i do wydzierżawienia za 2000 rb. od 23 kwietnia przy stacji i miasteczku. Adres: poczta Proszorki Wil. gub. Nizkowskiej. 16422

Dom do sprzedania z ogrodzonymi. Pośrednictwo wykłeczona. Róża, bankowe domy, 2-gi Wileński № 7. 16007

Do sprzedania okazjonalnie majątek Rawicki, fundus z miasteczkiem. Kwetki 480 dzies. ziemia pszenna, 30 wiorst od stacji Poniewonka-Lib-Romeńskiej dr. ż. gościniec, ładna rezydencja, zabudowania murowane, inwentaryzacja kompletna. Zgłaszać się: poczta Wilkomierz, gub. Kowieńska. Kurany. Stanisław Kozakowski. 17812

Do sprzedania ziemia w Pskowskiej gub., w polskiej kolonii około 50 dzies., z której połowa prawie czarnoziemi na łąki. Kupować można każdą z chrześcijan. Zwracać się listownie: No. wógród. Mała Włocławska № 32, M. Bernatowicz. 17825

Sprzedam plac z domem 520 kwadratowy. ulica Łukiska 14 m. 2. 15911

Sprzedam w ręce polskie majątek „Wierzbów” 348 dzies. w Wileńskiej g. Lepelskim pow. 12 w. od stacji żelaznej wodnej na Dzwini i 35 w. od st. Łowcza Rygo-Orl. kolei. Dom mieszkalny 20 pokoi w dobrym stanie, wszelkie gospodarskie zabudowania, park i ogród. Ziemi ornej 163 dzies. lasu 30 dzies. 30 dzies. reszta łąki. Zgłaszać się pod adresem: poczta Lepel, gub. Witebska, maj. Mieżycze. P. Żdrojewski. 15470

Biuro Akc. T-wa „DZIAŁACZ”
Wilno, Wielka 32, telef. 17-8.
Poleca sz. obywatelom ofiejalistów rolnych i wszelką służbę miejską. Złatwia interesy komisowe. Oddział mieszkaniowy. 17851

Boksery niem. budgól, — szczeniata, b. gątlunkowe, do sprzedania. W. Pohulanka 32 m. 1. 17782

Szmelc, metale, kotły, maszyny kupuje, placąc najwyższe ceny, Tow. Wsp. Handlu szmelcem. 17110

„Terramentum”
Biuro: Warszawa, Smolna 30, tel. 184-23. Składy: Warszawa, Jerozolimska 103, tel. 166-42.

60,000 FLANSÓW
TRUSKAWEK Laxtons, Nobelo i Victoria — 100 szt. 75 kop. ZAKŁAD OGRODNICZY **Wileńsk** **J. Moczulaka** № 36.

Ślój, Rafja, Wiory i Petyk
(trzeźny) Warszawa, Wileza 33, tel. 40-38. Materiały koszykarskie i do robót w szkatłach i ochronach. Gry i zajęcia pedagogiczne. Frehlowiczszczyzna. Narzędzia ślójowe, wiory, modele. Pp. Handlowym ceny hurtowe. Zakładom naukowym rabat. Cenniki darmo, oplatnie. 17833

Potrzebne mieszkanie z 6 sianymi pokojami, obszernymi łazienkami, w całości wyposażone, w parterze lub na pierwszym piętrze. Pożądana mied w tym samym domu stojąco i wozownie na 2-a konie. Zandarski zamt, № 9 m. 12, Inżynier. 16969

Pianin i fortepianów nowe transporty otrzymano w składzie **K. Babrowskiej**. Skwer 3-to Jerski 3-15. 17717

OGŁOSZENIA DROBNE.
Nauka i wychowanie.

Angielki, francuski i niemiecki poszukują niemieckiego. Biuro Baginiskiej, Zandarski 7. 17830

Francuzka poszukuje 16-letniej dziewczyny lub „demi-plac”, mówi po niemiecku. Ul. Wielka № 20 m. 18. 17603

Kupno i sprzedaż.
Czwórka kasztanów sprzedawca. Raza brańskich, nagrodzona medalami, wyścigowa 6 wierzchów. Tamże czwórka gniazdych, obie czwórki czternastoletnie. Poczta i telegraf: Gorodok Wileński, stacja kolejowa Alchowniczka, majątek Kasperowszczyzna. Gnatowska. 17011

Tanio do sprzedania ogier 5-letni, ładny, gładki, kłoidalny, kłoidalny, białej krwi Zymonta i 10 koni trzy-letnich. Administracja dóbr Dol.-Czerwonych Minsk. gub. pocz. Pohorelec. 17073

Letniska w Landwarowie, nad Wilgą, kol. Warsz.-Peters. przystanek Justina (między Podbrzem i Bezdzanami), maj. Babinowa, Dubicki. Wład. Mostowa 10-5. 17775

Letnisko z całym utrzymaniem. Szczegółowy dowódzić się listownie. Adres: Wileńska gub., Trocki poznał, stacja Potaradno, majątek Zaczysz, dla K. Gedymln. 17148

Letnisko dla malej rodziny 2 pokoi i kuchnia w ogrodzie, las i kąpiel na miejscu, godzina jazdy koleją i tyleż konmi. Wiadomość Stefanika 38-1. 17820

Letnisko z utrzymaniem w zdrowej i malowniczej miejscowości. Blizsze informacje Junkierski 3 m. 1.

Letniska do wynajęcia, nad Wilgą, kol. Warsz.-Peters. przystanek Justina (między Podbrzem i Bezdzanami), maj. Babinowa, Dubicki. Wład. Mostowa 10-5. 17775

Mieszkanie eleganckie do wynajęcia od 23 kwietnia, 5 i 4 pokoje, elektryczność, posadzki, wodociąg, wanny, i 2 pokoje z kuchnią, wodociąg, Łukiskiego róg Wozniesienskiej ulicy i 1-więziennego zaułka № 2/4. 17826

Mieszkanie do wynajęcia od 23 kwietnia, r. b. 8 pokoi, przedpokój i kuchnia. Zamkowy zaułek d. № 8; oglądać można codziennie od 11-jej do 12-jej rano. 15602

Mieszkania z wygodami: grzewana weranda i oddzielny ogród, i 0-4 pok. do wynajęcia. Zmierzynie, róg Gedymlna i Jasińskiego 46/21. 17166

Od 23 kwietnia do wynajęcia mieszkanie przy Zakretnej ulicy № 7, składające się z 7 pokoi z wszelkimi wygodami. Wiadomość w magazynie A. Jowczyńskiego. 19239

Rodzina (4 osoby), poszukująca mieszkania do wynajęcia z całodziennym utrzymaniem w domu obywatelskim na Litwie lub w Królestwie; konieczne warunki: dobra kąpiel i las. Ryga, Promyślna i m. 13. Władysław Jakubowski. 17819

6 pokoi do wynajęcia ze wszystkimi wygodami za 850 rb. Pohulanka № 31. 17629

Różne.
Koniczyna ładna, nasienne mieszkanie, białej szwedzkiej i czerwonej do sprzedania po 10 rb. pud. Adres: maj. Choroszcza, poczta Kosowo, Grodz. gub., A. Michalski. 15101

Studentki i studentki Polacy wyższych zakładów naukowych w Petersburgu, poszukujący pracy zarobkowej na lato, uprzejmie proszą o łaskawe nadświadczenie ofert na kondyjoje (łacina, rosyjski, francuski, niemiecki, matematyka i t. d.) oraz wszelkie roboty techniczne, budowlane, miernicze, kreślarskie, praktyki adresom: Petersburg, Zabałkajski, „Polska Kuchnia Studentów” na imię kol. Eugenjusza Mickiewicza.

Towarzystwo „Solidarność”
Sklep spożywczy, skład win. Portowa 6, telef. 17-34. Zaopatrzony został na nadchodzące święta w świeże najlepszym gatunku towary. Ceny niskie, z dostawą do domów.

Rządca rolnik poszukuje posady do uprawy: ziemniaki, energiczny, praktyczny, uczciwy, sumienny, nie pijący, na żądanie żony kandyd. Fogzal Nowo-swieciany, S.P., postreżant. 16203

Rządca rolnik, polak, wyznania, energiczny, dowiadaczony z długoletnią praktyką i świadectwami, poszukuje posady od 1-go kwietnia; zna dobrze gospodarstwo rolnicze, hodowlę inwentarza, dozorowanie lasów, budowlę i parcelację ziem; może prowadzić drobne sprawy sądowe. Oferty i adresy nadświadczać: Nowogródek, Miński, ul. Grodziska, Zygmut Jackowski. 15914

Poszukuje się kłuznicę w starszym wieku, znająca się doskonale na mierzeniu, hodowli drobiu i przygotowaniu wędlin. Wynagana za powyższe świadczenia miesięczna 15 rb. Adres: Zarządca Kijowskiej gub. Topory p. Wolińskiej. 15600

Potrzebna kucharka gotująca i sprząająca do pojedynczej osoby z dobrymi świadectwami. Poczta Romanów Wolińska gub. L. Wileński. 15600

Potrzebny pomocnik gospodarzowi. Szczegółowe warunki do majątku Wolkowskiej poczta Wolkowszczyzna, gubernia Suwalska, Administracja. 16780

Mieszkania.
Letniska umebłowane z 5, 4, nad Wilgą, kol. Warsz.-Peters. przystanek Justina (między Podbrzem i Bezdzanami), maj. Babinowa, Dubicki. Wład. Mostowa 10-5. 17775

Letnisko w słonecznej miejscowości do wynajęcia w Wilnie 5 i 6 pokoi, z Wilna koleją godzina, konmi 10 wiorst. Dowiedzić się Garbarska 5 m. 17. 16460

Letniska w Landwarowie, nad Wilgą, kol. Warsz.-Peters. przystanek Justina (między Podbrzem i Bezdzanami), maj. Babinowa, Dubicki. Wład. Mostowa 10-5. 17775

Letnisko z całym utrzymaniem. Szczegółowy dowódzić się listownie. Adres: Wileńska gub., Trocki poznał, stacja Potaradno, majątek Zaczysz, dla K. Gedymln. 17148

Letnisko dla malej rodziny 2 pokoi i kuchnia w ogrodzie, las i kąpiel na miejscu, godzina jazdy koleją i tyleż konmi. Wiadomość Stefanika 38-1. 17820

Letnisko z utrzymaniem w zdrowej i malowniczej miejscowości. Blizsze informacje Junkierski 3 m. 1.

Letniska do wynajęcia, nad Wilgą, kol. Warsz.-Peters. przystanek Justina (między Podbrzem i Bezdzanami), maj. Babinowa, Dubicki. Wład. Mostowa 10-5. 17775

Mieszkanie eleganckie do wynajęcia od 23 kwietnia, 5 i 4 pokoje, elektryczność, posadzki, wodociąg, wanny, i 2 pokoje z kuchnią, wodociąg, Łukiskiego róg Wozniesienskiej ulicy i 1-więziennego zaułka № 2/4. 17826

Mieszkanie do wynajęcia od 23 kwietnia, r. b. 8 pokoi, przedpokój i kuchnia. Zamkowy zaułek d. № 8; oglądać można codziennie od 11-jej do 12-jej rano. 15602

Mieszkania z wygodami: grzewana weranda i oddzielny ogród, i 0-4 pok. do wynajęcia. Zmierzynie, róg Gedymlna i Jasińskiego 46/21. 17166

Od 23 kwietnia do wynajęcia mieszkanie przy Zakretnej ulicy № 7, składające się z 7 pokoi z wszelkimi wygodami. Wiadomość w magazynie A. Jowczyńskiego. 19239

Rodzina (4 osoby), poszukująca mieszkania do wynajęcia z całodziennym utrzymaniem w domu obywatelskim na Litwie lub w Królestwie; konieczne warunki: dobra kąpiel i las. Ryga, Promyślna i m. 13. Władysław Jakubowski. 17819

6 pokoi do wynajęcia ze wszystkimi wygodami za 850 rb. Pohulanka № 31. 17629

Różne.
Koniczyna ładna, nasienne mieszkanie, białej szwedzkiej i czerwonej do sprzedania po 10 rb. pud. Adres: maj. Choroszcza, poczta Kosowo, Grodz. gub., A. Michalski. 15101

Studentki i studentki Polacy wyższych zakładów naukowych w Petersburgu, poszukujący pracy zarobkowej na lato, uprzejmie proszą o łaskawe nadświadczenie ofert na kondyjoje (łacina, rosyjski, francuski, niemiecki, matematyka i t. d.) oraz wszelkie roboty techniczne, budowlane, miernicze, kreślarskie, praktyki adresom: Petersburg, Zabałkajski, „Polska Kuchnia Studentów” na imię kol. Eugenjusza Mickiewicza.

Towarzystwo „Solidarność”
Sklep spożywczy, skład win. Portowa 6, telef. 17-34. Zaopatrzony został na nadchodzące święta w świeże najlepszym gatunku towary. Ceny niskie, z dostawą do domów.

Rządca rolnik poszukuje posady do uprawy: ziemniaki, energiczny, praktyczny, uczciwy, sumienny, nie pijący, na żądanie żony kandyd. Fogzal Nowo-swieciany, S.P., postreżant. 16203

Rządca rolnik, polak, wyznania, energiczny, dowiadaczony z długoletnią praktyką i świadectwami, poszukuje posady od 1-go kwietnia; zna dobrze gospodarstwo rolnicze, hodowlę inwentarza, dozorowanie lasów, budowlę i parcelację ziem; może prowadzić drobne sprawy sądowe. Oferty i adresy nadświadczać: Nowogródek, Miński, ul. Grodziska, Zygmut Jackowski. 15914

Poszukuje się kłuznicę w starszym wieku, znająca się doskonale na mierzeniu, hodowli drobiu i przygotowaniu wędlin. Wynagana za powyższe świadczenia miesięczna 15 rb. Adres: Zarządca Kijowskiej gub. Topory p. Wolińskiej. 15600